

TÜRK SOLU

Yıl: 1
Sayı: 7
29 Aralık 1967
100 Kuruş

Türk sosyalizmi tarihine leke sürenler

Sosyalistlerin tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir Türkiye'nin gerçekleştirilmesinde ve Türk toplumunun Sosyalist Devrimin eşğine ulaştırılmasında görevlerini hakkıyla yerine getirmelerini istiyoruz, ilk yapılacak şey şudur: Anayasayı emekçi halk açısından yorumlayarak onu gerçekten uygulamak; bu ülkede demokratik özgürlükler ortamının yaratılması yolundaki engelleri safdışı etmek; sosyalistliği bir icazet meselesi olmaktan bir an önce kurtarmak.

SON zamanlarda, bizim «sosyalist» parlamenterlerimiz, sık sık bir iddiayı ileri sürer oldular: 27 Mayıs'tan önceki bütün sosyalist hareketin, legal, illegal bütün sosyalist örgütlerin milli olmadıkları, milliyetçiliğin yalnız kendi küçük ahpap çevrelerinin tekelinde bir şey olduğu yolundaki iddiayı.

Türkiye'de sola yöneltilen bu suçlama yeni değildir. Sosyalizmi «köktü dışarda» bir akım olarak gösterme yolunda çabaların bir geçmişi vardır bizde. İki dünya savaşı arasında bu yolda en gayretli olanlar, Alman Nazizminin Türkiye'deki sözcüleri idi. Bugünün Amerikan yardakçıları onlardan geri kalmama çabasında dırlar. Ama böylelerinin artık etkileri azalmıştır ve Türk kamu oyunu hiç aldatamayacakları günler gelmektedir. Türkiye'de de artık, emekçi halkın davasını karşısında olanların, emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin safında olanların ağızlarında vatan millet sözcüklerinin birer yalan ve aldatmaca olduğu her geçen gün daha iyi anlaşılacaktır.

Bizi asıl üzen şey, sosyalistlik iddia eden bazı siyasilerin Türkiye sosyalizmini tarihini aynı biçimde kötülemeğe, ona leke sürmeğe kalkışmalarıdır.

Meselenin içyüzünü bilmiyenler, ilk bakışta bunun, her yerde görülen kuşaklar arası bir çelişki olduğunu sanır. Genç kuşaklar kendinden önce gelenleri beğenmezler. Sanatta olduğu gibi siyasette de bazen böyle olur. Ama Türkiye'nin yarım yüzyıllık sosyalist akımını gayri-millî ilan etme kampanyasının asları, yaşını başını almış kimselerdir. Sosyalistliğin yolu, işkence odalarından hapishanelerden geçtiği günlerde bunların bir kısmı sosyalist değildi, belâh siyasi fikirlerden uzak, sıradan vatandaşlar olarak hayatlarını yaşıyorlardı; bir kısmı da, sol geçinmekle birlikte, burunlarını kanatmamak için, gerçek eylemin dışında durma konusunda pek dikkatliyidiler. Ama o sıralarda, sosyalist eylemin en çetinine katılmaları arasında, çok genç yaşta ünlü 141. ve 142'inci maddelerden hüküm giymiş olan ve bu yüzden de bugün siyasi eyleme katılma hakkından yoksun tutulan otuzbeşinde genç kimseler de vardır, bugün Türkiye'de. Demek ki mesele, kuşak meselesi değildir.

Ve söz konusu parlamenterlerimiz başka ülkeleri de bu suçlamaların kapsamına içine alırlar. Örneğin sözcülerinden biri, Yunanistandaki faşist darbenin başarısını Yunan sosyalist hareketinin «Gayri-millî» oluşuna bağlamaktadır. Yani Yunan sosyalist akımının başında, Alman işgali altında, Akropolis'e Yunan bayrağını diken Manolis Glezos ve

onun gibiler değil de sesinin tonunu gerici güçlerin izni ile alçaltıp yükselen şu bizim yerli «sosyalist» parlamenterlerimiz gibiler bulunsaydı, ne CIA darbe tertipleme hevesine düşerdi, ne de faşist darbe olurdu demek isteniyor.

Evet Türkiye'de sol akımı suçlayanlar, işi buralara kadar vurdurmuşlardır. Herkesin bildiği gibi Türkiye'de bir işçi sınıfı vardır. Tarihi yüzyılı aşan bir işçi sınıfı. Toplumda her sınıf gibi, işçi sınıfının da, Türkiye proletaryasının da, Türkiye'nin siyasetinde kendi yansımamı bulması mukadderdi. Ve nitekim de buldu. Bu yansıma Türk sosyalizmidir. Türkiye emekçileri, nasıl milli güçler arasında sonuna kadar devrimci, en tutarlı milliyetçi güç ise, Türk sosyalizmi de en derin anlamı ile milli bir akımdır, ve her zaman öyle olmuştur.

Tutarlı devrimciler ve milliyetçiler olarak Türk sosyalistleri, başka ülkelerdeki devrim hareketleri, milli kurtuluş mücadeleleri karşısında kayıtsız kalamazlar. Dünyanın bütün sömürülen halklarının kaderi, Türk sosyalistini en yakından ilgilendirir., ve bu ilgi onun en derin anlamıyla milliyetçiliğinin gereğidir. Bugün, Vietnam halkının kahramanca savaşı karşısında duyulanmayan, saldırgan Amerikan emperyalizmine karşı tepki göstermeyen bir Türk milliyetçisi düşünülemez. Uluslar arasında devrimci dayanışma, gerçek devrimciliğin, gerçek milliyetçiliğin ayrılmaz bir parçasıdır.

Büyük Fransız sosyalisti Jean Jaures'in şu ünlü sözlerini ne kadar tekrarlarsak yeridir:

«Enternasyonalizmin aızı, sizi milliyetçilikten uzaklaştırır. Derin bir enternasyonalizm sizi milliyetçiliğe götürür.»

Öte yandan:

«Enternasyonalizmin aızı, sizi milliyetçiliğe götürür.»

GEÇMİŞTE Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği biricik sosyalist ülkeyken, bütün dünyanın kapitalist ülkeleri bu ilk ve biricik sosyalist ülkeyi yoketmek için, askeri müdahaleden ablukaya, casusluktan sabotaja kadar varan her yola baş vururken, bir devrimci için ilk ve biricik sosyalist ülkeyi eleştirmek pek yakışık almazdı. Nasıl ki bugün, emperyalizm ile pençe pençeye savaştan Vietnam ve onun önderi HO Şİ Min'i, «Ülkesinde çok partili düzen yok, onun için demokrasi yok, özgürlük yok.» anlamında eleştiriler, bize, dolambaçlı olarak, Ameri-

Tutarlı devrimciler ve milliyetçiler olarak, Türk sosyalistleri, başka ülkelerdeki devrim hareketleri, milli kurtuluş mücadeleleri karşısında kayıtsız kalamazlar. Dünyanın bütün sömürülen halklarının kaderi, Türk sosyalistini en yakından ilgilendirir., ve bu ilgi onun en derin anlamıyla milliyetçiliğinin gereğidir. Bugün, Vietnam halkının kahramanca savaşı karşısında duyulanmayan, saldırgan Amerikan emperyalizmine karşı tepki göstermeyen bir Türk milliyetçisi düşünülemez.

kan emperyalizminin saldırısının savunması gibi geliyorsa, dün de, tek sosyalist ülkeyi aynı biçimde eleştirmek, devrimcilere, dolayısıyla emperyalizmin savunması gibi geliyordu. Böyle bir ortamda, bazı olumlu ve gerekli eleştiriler ve özleştirilerin yapılmaması olduğu da bir gerçektir. Elbette ki ilk sosyalist ülke de kusursuz değildi. Ama, hangi açıdan bakılırsa bakılsın, sevabı günahından ağır bastığı şüphe götürmeyen ilk ve biricik sosyalist benimsenemeyi «gayri millî» bir davranış ülkeye bu biçimde hayırhah bir tutum olarak nitelendirmek ancak millet düşmanı gericilerin kârı olabilir. Geriler, elbette ki, devrimci enternasyonalizmin, en derin anlamıyla milliyetçiliğinin ayrılmaz bir parçası olduğunu anlıyamazlardı. O günlerde, ilk sosyalist ülkeye karşı hayırhah tutumlarından ötürü sosyalist akımın milli olmadığı yolunda sağca suçlamaların, bir gün gelip de «sosyalist» geçinenler tarafından benimseneceği hiç kimsenin aklından geçmiyordu.

Ama Türk sosyalistlerinin «eskilerin» bu davranışının, elbette ki, başka ülkelerin devrimci tecrübelerinden yararlanmakla birlikte, her ülke gibi, Türkiye'nin de kendine özgü devrimci yolu bulacağı ve izleyeceği yolundaki Marksist ilkeyle gelişen bir yanı yoktu ve olmazdı. Türk sosyalisti, işkencelere, hapislere, ölümlere, Türkiye bir başka

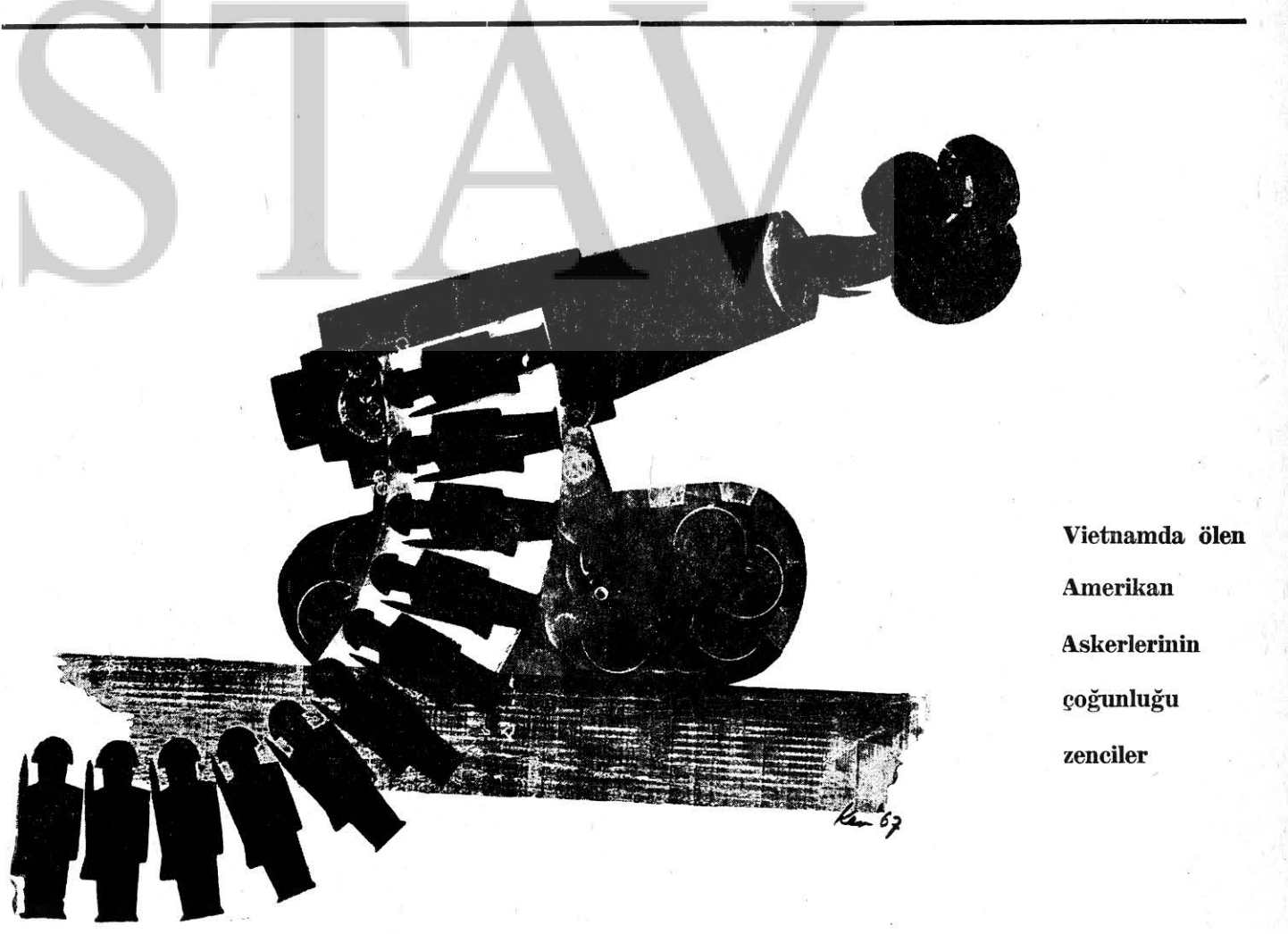
ülkenin, sosyalist olsa da, bir başka ülkenin vasıfı altına düşün diye göğüs germiyordu. Türkiye'nin gerçeğini en iyi Türk sosyalistleri bilirler. Bunu bilmekle yükümlüdürler. Türk toplumunu doğru yorumlamak için, en doğru devrimci çizgiyi doğru saptamak ve onu izlemek için yararlanılması zorunlu devrimci bilim kaynaklarını (kitapları) Türk devrimcisi de edinmek ve bunlardan yararlanmak zorunluluğundadır. Devrimci bilimi kılavuz edinerek toplumumuzu Türkiye emekçilerinin çıkarına uygun biçimde değiştirmek, Türk sosyalistinin meselesidir, onun görevidir, başkasının değil.

Bu konularla azıcık olsun ilgilenmiş her namuslu insanın bildiği, teslim ettiği gerçeklerdir bunlar. Onun için bu yazı bir açıklama değildir. Bir savunma hiç değildir. Amaç, yarım yüzyıllık Türk sosyalizminin tarihini kötüleme çabasında olan birkaç kişiyi uyarmak, onları doğru yola, devrimci yola çağırarak da değildir. Bunlar, 141. madde bölgesinde sosyalistlik oyununun oyuncularıdır. Ve bugünün ortamındır.

Gerçekten demokratik bir ortamı yaratma işini bir yana bırakırsak; her akımın kendi kimliğiyle ortaya çıkarak Türkiye'nin meselelerine kendi çözüm yollarını ileri sürebileceği, yüksek düzeydeki özgürlük ortamını gerçekleştirmeyi bir yana bırakırsak; demokrasi

yerine demokrasilelikle yetinirsek; sosyalizmin çetin bir yol olduğu günlerde emekçilerin dâvasına sahip çıkacakları siyaset dışına itip, sosyalizmi, o günlerde deliklerinde sınımış olanların tekelinde bırakırsak, elbette ki, sonuç böyle olur. Elbette ki, sosyalizm adına millî güçler bölünür. Elbette ki, sosyalizm adına «Nato'dan çıkalım!» mitingi baltalanır. Ve elbette ki, nice namuslu sosyalisti bağrında barındıran, nice emekçinin umudunu bağladığı örgüt, devrimci teoriye düşman, kitaplara düşman, Türk sosyalizminin tarihine düşman bir oy toplama makinası duruma düşürülür. Ve elbette ki, bu durumda asıl sosyalist görev, Türkiye emekçilerini bilinçlendirme ve örgütlendirme görevi yerine getirilmez.

Sosyalizmin, Türkiye'nin siyaset alanında gerçekten temsil edilmesini istiyorsak; en bilinçli, en tutarlı, en güvenilir devrimciler olarak, sosyalistlerin tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir Türkiye'nin gerçekleşmesinde, Türk toplumunun sosyalist devrimin eşğine ulaştırılmasında, görevlerini hakkıyla yerine getirmelerini istiyorsak, ilk yapılacak şey şudur: Anayasayı emekçi halk açısından yorumlayarak onu gerçekten uygulamak; bu ülkede demokratik özgürlükler ortamının yaratılması yolundaki engelleri safdışı etmek; sosyalistliği bir icazet meselesi olmaktan bir an önce kurtarmak. **M.B.**

Vietnamda ölen
Amerikan
Askerlerinin
çoğunluğu
zenciler

başyazı

GENÇLİĞE BAK HIZAYA GEL!

TÜRK gençliğinin almış olduğu «Nato'dan Çıkalım!» şiarının yankıları olmaktadır. Ashnda bu şiar Türk halkının yüreğinde saklı bağımsız bir ulus olarak yaşama azminin bilinçli ifadesinden başka bir şey değildir. Onun için, siyasî bakımdan en tutucu çevreler bile, Türk halkının bu iradesine boyun eğmek zorunluluğunu duymaktadırlar.

Son olarak C.K.M.P.'nin sözcüleri, bu partinin saflarındaki halktan unsurların baskısıyla Amerikan emperyalizmine ve Nato'ya karşı ilktenki tutumlarını olumlu olarak değiştirmişe benzetmektedirler: «Daha dün parti genel başkanı Türkiye/ «Nato'dan Çıkılmak isteyenler komünistlerdir, Amerika'ya aramızın açmak isteyenler komünistlerdir» derken (İstanbul Hukuk Fakültesi'ndeki konuşması), şimdi artık C.K.M.P. Genel Sekreteri Mustafa Kaplan, Nato'dan çıkma meselesinin Türkiye'nin bağımsızlığı meselesi olduğu, ve Nato'ya bağlı Türk birliklerinin tümünün Türk Genel Kurmay'ının emrine verilmesi gerektiği yolunda her Türk yurtseverinin katılacağı sözler sarfediyor. Bu gelişme çok önemlidir. C.K.M.P.'nin milliyetçi-mukaddesatçı diye nitelendirilen kitleye dayanma çabasında olduğu bilinmektedir. Bu kitle ise belirli bir bilinç düzeyindeki emekçi halkın bir bölümüdür. Ve bu kitle her zaman tutarlı, her zaman bilinçli olmasa da milliyetçidir. Ve er geç anti-emperyalist ve milliyetçi bir çizgiyi izlemesi kaçınılmazdır. Türkiye'de bu kitle şu anda Nato içinde kalan bir Türkiye'nin tam bağımsız olamayacağını kavramaktadır. Ve işte bu kavrayıştır ki, Kaplan'ın basına son beyanında ifadesini bulmuştur.

Yerinde olarak «Millî Sağ» diye nitelendirilen Millet Partisi'nin yabancılara üsleri konusundaki milliyetçi tutumunu da aynı biçimde açıklayabiliriz. Son M.P. Kongresi'nde birçok delegeler Amerikan vesayetine karşı çıkmışlardır; iç ve dış siyasetimizde komprador baskısının etkisiz hale getirilmesini savunmuşlardır.

Türkiye'de pek önemli bir siyasî gücü temsil eden C.H.P.'ye gelince; Pek açık olmamakla birlikte bu partinin de sözcüleri, son zamanlarda olumlu olarak yorumlanabilecek bazı demeçler vermişlerdir. Emperyalizme ve Nato'ya karşı gençlik mitinglerinin düzenleyicileri arasında Ortanın Solu gençlik örgütleri yerlerini almışlardır. Ama Genel Başkan bildiğimiz eski taktiklerini izlemektedir. İnönü'nün tutumu şöyle özetlenebilir: «Aman biz bu işe öncülük etmiyelim. Bırakalım işler olgunlaşsın. İş kotarılsın. Sonra gerekirse katılırız!» Oysa bu parti saflarındaki gençlik ve bilinçli unsurlar Garp Cephesi Kumandanından bu en önemli millî davamızda daha kesin bir davranış beklemektedirler.

Yirminci yüzyılda, mezhep meselesini ön plana alan ve ilerici bir kitle olan alevileri bunun gibi millî meselelerde devrimci bir tutuma sürükleyeceğine bu kitlenin dinsel duygularını sömürmeyi amaç edinen Birlik Partisi, Nato'dan çıkma gibi hayatî bir konuda susmaktadır.

A.P.'nin bu konudaki davranışına gelince: A.P.'ci basının tutumu ve ilgililerin resmi ya da resmi olmayan beyanları, bu partinin işbirlikçi sermaye çevrelerinin ve gerici taşra mütegalibesi takımının siyasi örgütü olduğu yolundaki iddiaları doğrular niteliktedir. A.P.'cilerin bu konuda görüşü şöyle özetlenebilir: «Nato'dan çıkmayı istemek, Amerika'ya karşı çıkmak komünistliktir. Çünkü Nato dışında bağımsız bir Türkiye'yi gelir Rusya alır. Yani binlerce yıl başı dik, bağımsız yaşamış Türk kavmi için bağımlılık artık kaçınılmazdır. Onun için boynumuza boyunduruğu takan Rusya olacağına varsın Amerika olsun!..»

Biraz gecikmeli de olsa, baklayı ağzından ilk çıkaran siyasî parti, Nato'dan çıkma sloganını açıkça ileri süren tek parti T.I.P.'dir. Ama bu olumlu tutum, bu partiyi eylemede bir sosyalist örgüte yaraşmayan davranışlardan korunmuştur. T.I.P. sanki kendi dar parti çevreleri dışında başka millîci çevrelerin, bu millîci slogan benimsemelerinden korkmaktadır. Bu yanlış tutum onu «Nato'dan çıkalım!» mitingini baltalamaya kadar sürüklemiştir.

Bütün ulusal dâvalarımızın fedakâr savunucusu Türk gençliği bu millî davamızda da payına düşeni yapmaktadır. Meseleyi bütün açıklığıyla ve bütün derinliğiyle ilk gören ve ilk ifade eden gençlik olmuştur. Altınca filonun bahriyelerini Dolmabahçe'den geçirtmeyen, Vance'ri Esenboğa'ya indirmeyen, «Nato'dan Çıkalım» mitingleri düzenleyen hep odur.

Siyasî eğilimi ne olursa olsun bütün Türk milliyetçilerine söyleyeceğimiz şudur: Gençliğe bak hizaya gel!

Türk Solu

Olaylar - Olaylar

Tütün Ekicisi Zor Durumda

Tütün piyasasının halen açılmaması dolayısıyla tütün ekicisi elindeki tütünü yok pahasına kapkaççı tüccarlara kaptırmaktadır. 15 Ocak'ta resmen açılacağı söylenen piyasanın tarihine kadar, müstahsilin elinde tütün kalıyacaktır. İhracatçı firmalar harekete geçmiştir. Ekici bugün 9-10 liraya satılabileceği tütünü, 5-6 liraya satmaktadır. Oysa Ege bölgesinde 1 kilo tütünün maliyet fiyatı 8 liradır. Bu konuda bir Meclis araştırması isteyen Mustafa Ok, şöyle demiştir: «Bir yanda 227 bin müstahsil ailenin eline 5.620.640 lira geçerken, diğer yandan 91 ihracatçı firmanın eline 292.558.678 lira net kâr geçmektedir. Diğer bir ifadeyle, her müstahsil ailenin 5 nüfusu ile bir yıllık çalışması sonunda emeği ve masrafları dahil olmak üzere 2691 lira kazanırken her tütün ihracatçısı 3.214.931 lira net kâr sağlamaktadır. Köylerden bizzat yaptığımız ve bu kürsüden bilgilerinize sunduğum 73 hesap pusulasının incelenmesinden anlaşılacağı üzere köylünün mahsulünün % 15'i iskartaya ayrılmakta ve bu tütün müstahsilinin elinden, ortalama 38 kuruşa alınıp 12,60 liraya satılmaktadır.

Öte yandan 454.000 tütün ekicisi aileye 240.059.639 lira kredi verilirken 91 ihracatçı firmaya 600.000.000 lira kredi verilmektedir. Yani her ihracatçıya ortalama 6.600.000 lira kredi verilmektedir. Buna karşılık her müstahsil aile ise sadece 531 lira kredi alabilmektedir.

Vergi durumu da aynıdır. 1964 mahsulünden bizim hesabımıza göre 8.180.303 lira, tütüncüler federasyonunun (yani ihracatçıların) dağıttığı ve milletvekillerinin dolaplarına koydukları broşürdeki rakamlara göre 6.335.383 lira kâr etmiş olması gereken Türkiye Tütüncüleri Anonim Şirketi'nin ödediği vergi 19.531 liradır.

Bizim hesabımıza göre 12.419.289 lira federasyonun dağıttığı broşüre göre 9.479.619 lira kâr etmiş olması gereken GARİ TABACO firmasının ödediği vergi 6.886 liradan ibarettir. Yine 1.363.000 lira kâr etmiş olan Ete Lisemend Tabacosu'nun ödediği vergi sadece 27.000 liradır. Öte yandan Tütüncüler Federasyonu'nun hesabına göre 3.930.830 lira kâr etmiş olması gereken, bize göre 5.080.611 lira kâr eden Tütüncüler Ticaret Anonim Şirketi'nin zarar gösterdiğini biliyor musunuz? Bu firmanın devlete on para bile vergi ödemediğini itiraz ediyor musunuz?

Aslında 16.084.745 lira Tütüncüler Federasyonunun broşürüne göre 12 milyon 595.164 lira kâr sağlamış olması gereken Sperer Freres firmasının, boş beyanname verdiğinden haberinizi var mıdır?

Bizim hesabımıza göre: 1964 mahsulünden, ihracatçıların elinde ettikleri gelirin 83.104.727 liralık kısmı vergilendirilmemiştir. Bundan yüce Meclis'in haberi var mıdır? Mustafa Ok'un önergesi öteki partilerce de desteklenmiş olmasına rağmen ve hattâ A.P.'li Süleyman Çağlar'ın da: «bazı kötü maksatlı ve maceracı kişiler tüccar kılıfına girerek tütün ekicisini sömürdüğünü» söylemesine rağmen, A.P.'lilerin oylarıyla araştırma açma isteği reddedilmiştir.

C. K. M. P. Nato Kuvvetlerinin Genel Kurmay Kontrolüne Alınmasını İstedi

C.K.M.P. Genel Başkanı (Başbuğ) Türkiye, İstanbul Hukuk Fakültesi Talebe Derneği'nin salonunda düzenlenen konferansa konuşmuştur. Komünistlerin işi azattıklarını ve milliyetçilerin bunları yakında ezeceğini haber veren Türkiye, NATO'nun Rusya'ya karşı kurulmuş olduğunu ve Türkiye'nin bu ittifaka Sovyetlerin toprak talebi üzerine girdiğini söylemiştir. NATO'dan çıkma kampanyasını yürütenlerin komünistler olduğunu ilân eden Başbuğ, «Türkiye'nin yerli batılıların yanında» diyerek milliyetçiliğini ortaya koymuştur! NATO içinde kalmaya devam edeceğimizi söyleyen Türkiye, «Kıbrıs konusunda da bağımsızlıktan söz eden komünistler ezilecektir» demiştir.

Aynı partinin genel sekreteri Mustafa Kaplan ise basına yaptığı bir açıklamada NATO konusundaki görüşlerini

belirtirken, NATO kuvvetlerinin, askeri bakımdan verdiğini ekonomik bakımdan alıp götürdüğünü söylemiş ve bütün kuvvetlerinin Türk Genel Kurmayının kontrolüne alınmasını istemiştir.

Bir yanda parti genel başkanı Türkiye NATO'dan çıkma kampanyasını yürütenler komünistlerdir derken öte yandan genel sekreterin «Bütün NATO'daki kuvvetlerimiz Türk Genel Kurmayının kontrolüne alınmalıdır» sözleri arasındaki çelişki de göstermektedir ki milliyetçi duygusal nedenlerle milliyetçi görünmekle olmaz. Dünyanın her yerinde milliyetçi olmak ya da millî çıkarları sadece gerçek milliyetçiler, ülkesinin tam bağımsızlığını savunan, dış müdahalelerin her türlü süzmesine millî çıkarları savunarak karşı duran gerçek yurtseverlerdir. Millî bağımsızlık sloganıyla ortaya çıkanlara «bunlar komünistler, onları ezeceğiz» diyerek karşı durmak ancak emperyalistlerin ve onların işbirlikçilerinin işine yarar.

Brezilya'da Kilise Ordu Yönetimine Karşı Çıktı

Öteden beri Brezilya'da Katolik Kilisesi'nin liberal kanadı ile muhafazakâr kanadı arasında bir çatışma sürmekteydi. Kilisenin liberal kanadı işçi sendikalarının ve öğrenci hareketlerinin desteklenmesinden yana çıkıyordu. Son günlerde Katolik Kilisesi, ordu yönetimine karşı açık bir tavır takınmaya başladı.

Kiliseyi, bu karşı koymaya zorlayan sebep, Volta Redonda adındaki çelik sanayi kasabasının papazı Waldir Calheiros'un arabasını, dört üniversiteliye vermiş olmasıdır. Dört üniversiteli, hükümete karşı bildirdiği dağıtım, tutuklanmış ve papazın evi aranmıştır. Papazı tutuklamaya tehdit eden askerler, bölge radyosunun katolik programını da kaldırdı, yerine karşı bir bildiriyle cevap vermiştir. Bunun üzerine papaz Waldir, Brezilya'nın «yedi günahı» adlı bir broşür bastırarak dağıtmıştır. Bu günahlar arasında sunlar vardır: düşük ücret, işsizlik, açlık, sosyal sınıflaşma, ve hastalık. Ordu bu broşürleri dağıtan iki papazı tutuklamıştır.

Bu tutuklamaları başkaları izlemiştir. Bunun üzerine, Brezilya papazları Rio de Janeiro'da üç günlük bir toplantıdan sonra, sert bir bildiri yayınlamıştır. Bildiride, hükümetin Kilisenin görevlerini kısıtlamaya haklı olmadığı ve bugünkü durumun cesaretle gözönüne serilmesi gerektiği belirtilmektedir. A. dâletsizliğin tezelden giderilerek acil reformların hemen yapılmasını isteyen bildiri şöyle devam etmektedir: «Brezilya papazları kendilerini gençlikle beraber, aynı mücadele yolunda görmektedir. Hep beraber geleceğin Brezilya'sını kurma yolunda ilerleyeceğiz. Bu birgök zorluk ve üzüntüye sebep olsa bile, halkımız için hayatımızı mücadele yolunda vermektен çekinmiyacağız.

Kilisenin bu tutumu karşısında şaşkına dönen Cunta'nın başındaki General Arthur Costa'de Silva Kilisenin liderleriyle anlaşma zemini hazırlamak çabasında. Kendisini koyu bir katolik olarak halka gösteren Costa, kilisenin bu karşı koyuşundan çok ürkmüştür. Bilindiği gibi Arjantin'in Peron'unu da yine Katolik kilisesi yıkımtı.

Vietnam Savaşında Yeni Gelişmeler

Son günlerde Saygondaki Amerikan askerî çevrelerinin açıkladığına göre, beş yıl içinde Amerikanın Vietnamda verdiği ölü sayısı 15 binin üstüne çıkmıştır. Hanoi yetkililerine göre ise, ölü sayısı bu rakamlardan çok üstündür. Johnson yönetiminin Vietnam Politikası bu açıklamalardan sonra daha da sert eleştirilere yol açmıştır. Savaş aleyhtarını büyük gösteriler düzenlenmiş, Savunma Bakanlığının bu ay içinde 35 bin kişiyi askere çağırması yüzünden sert protestolar yayınlamıştır. Amerikan kamuoyunun bu tepkileri, Johnson yönetimini çok zor duruma sokmuştur. Senato, aldığı kararla meseleyi Güvenlik Konseyine götürmeyi öngörmüştür. Önümüzdeki Başkanlık seçimlerinde tekrar seçilme şansı gittikçe azalan Johnson'ın, yeni bir tutum benimseyeceği şüphesizdir. Bu tutumun ne olacağı kesin olarak bilinmemekle

birlikte, Mc Namara'nın Savunma Bakanlığının alınması, Vietnam bombardimanının daha da yoğunlaştırılacağı izlenimini vermektedir.

Vaşington'un Vietnam Savaşını kaybettiğini kabullenmesi belirtileri de yok değildir. Hanoi'nin «Tarafsız Vietnam» tezinin ilgiyle karşılandığı söylenmektedir. Birleşik Amerikanın Güneydoğu Asya politikasında değişiklik yapacağı beklenemez. Ancak, Vietnam yenilgisinin bir prestij meselesi olmaktan daha ötelere gittiği bilinmektedir. Güney Asya'daki emperyalist çıkarlarını korumak için başka yollar deneneceği muhakkaktır.

Lipman'ın Teklifi

Amerikanın ünlü dış politika yazarlarından Walter Lipman bir yazısında, Amerikanın Asyada üs aramak yerine, yüzünü Avustralya'ya dönmesi gerektiğini ileri sürmektedir. Lipman'a göre, Vietnam savaşının nedeni, Sovyetlerin, Çin'in ve Vietnamun, Asya'da Amerikanın askeri gücünün varlığını istememeleri ve Johnson'un «geri çekileceğiz» demesine inanmamalarıdır. Gerçekten de Vietnamlılar savaşta son verseler bile, Amerika Vietnamdan çekilmeyecektir. Çünkü Amerikan askeri gücü olmaksızın, Çin karşı ve Amerika taraftarı bir Vietnam hükümeti kurulamaz.

Öte yandan üs sahası için, Güney Pasifikte Avustralya çok daha emin bir bölgedir. Avustralya'ya çekiliş iki sorun doğuracaktır.

Bunlardan birincisi, prestij meselesidir ki, o kadar önemli değildir. Çünkü Asyadan çekilmek, uzun vadede Amerikan prestijini zedelemeyecek, olsa olsa Johnson'un prestiji elden gidecektir.

İkinci mesele de, Amerika Avustralya'ya çekildiğinde, Pasifik ve Asyada yeterince etkin olup olmayacağıdır. Lipman'a göre, Asya Amerika için emin bir yer değildir. Vietnam iyî bir üs sahası olamaz. Asyada izlenecek politika dostluk ilkesine uymalıdır. Özellikle, Japonya, Hindistan, Endonezya ve Filipinlerle dostluk bağları güçlendirilmelidir.

Kısacası yazar, Amerikan emperyalizmine çok acıklıca bir plan teklif etmektedir: Asyadan askerî güçleri çekmek, Avustralya'yı üs edinmek, Pasifik ve Asyada emperyalist hakimiyetini işbirlikçi ülkeler aracılığıyla sürdürmek.

Amerika Asyada kendini emin hissetmemekte haklıdır. Ama Hindistan, Endonezya, Filipinler ve Japonya'nın özel dostluğuna güvenilemez. Bu ülkelerde de devrimci güçlerin, emperyalizm karşısında boş durmadığı bir gerçek-tir.

Aşıklar Teşkilâtlandı

Geçtiğimiz hafta Cumartesi günü, Türk Aşıklar Derneğinin birinci kongresi yapıldı. Yüze yakın üyenin katıldığı kongre herşeyden önce şunu gösterdi: Halk şairlerimiz, bir örgüt içinde çok daha olumlu çalışmalar yapabileceğinin bilincindedir ve eline saz alıp tek tek dolanmanın ve halkı gezginci halk ozanları geleneğine göre uyarmanın yanı sıra, topluca davranmanın, halkımıza hep bir ağızdan seslenmenin zamanı gelmiştir.

Vahap Erdoğan'ın divan başkanlığına seçildiği kongrede, söz alan Mahzunî, Hüseyin Çırakman, Kul Hasan ve Maksudî gibi ünlü aşıklar, derneğin hem tüm aşıklar, hem de halk için yararlı olacak bir çalışma programı uygulanması gerektiğini, bunun için aydınlardan yardım beklendiğini, Türk Halk Şairlerinin topluluğunda nasıl önemli bir güç olduğunun kısa zamanda ispatlanmasını kendi üsluplarıyla dile getirdiler.

Kongre, verilen her önerge üzerine, Derneğin gereken yerlerde şube açabilmesini de tüzüğe bir madde ekliyerek onayladı.

Gündemin son maddesi olan «Yönetim kurulu üyelerin Seçimlerinde» de şu sonuç alındı. Aşık Maksudî (Başkan), Ahmet Yürür (Başkan Yardımcısı), Ahmet Say (yazman), Raife Ulus (sayman), Aşık Mahzunî Şerif, Kul Hasan, Hüseyin Çırakman, Hüseyin Kırıcı, Ali Kaygusuz.

Sesini ve gücünü kısa zamanda Türkiye'nin her köşesine duyuracağından emin olduğumuz Aşıklar Derneğine TÜRK SOLU olarak başarılar dileriz.

Kıbrıs Üstüne Açık Oturum

İ. T. Ü. T. B. ve İ. T. Ü. T. O. T. B. nin ortaklaşa düzenledikleri «Kıbrıs sorunu» konulu açık oturum geçen pazartesi günü Spor ve Sergi Sarayında yapıldı ve ilgiyle izlendi. NATO aleyhtarları afişlerin ve NATO'ya hayır yazılı pankartın bulunduğu salon, dinleyiciler tarafından açık oturum başlamadan epey önce doldurulmuş bulunuyordu. Oturuma davet edilmiş olan A. P. nin, temsilci göndermemiş olduğu dikkati çekti. C. H. P. adına Prof. Turan Güneş, C. K. M. P. adına Prof. Sadrettin Tosbi, M. P. adına Prof. A. Kemal Yörük, T. İ. P. adına Behice Boran ve siyasi parti temsilcileri dışında Doç. Dr. İdris Küçükömer, İhan Selçuk ve Haluk Tansuğ'un katıldıkları açık oturumda, ilk söz Turan Güneş'e verildi. Güneş, C. H. P. nin savunduğu tezin Federatif ve bağımsız bir Kıbrıs tezi olduğunu söyledi. Enosis ile birlikte Türkiye'nin adayı ilhakı görüşüne de karşı olduklarını belirtti. Enosis'in milli menfaatlerimize aykırı olduğu için karşıyız dediklerini, Türkiye'nin ilhakı görüşünde savunulamayacağını çünkü Dünya devletlerinin buna karşı olduğunu belirten Prof. Turan Güneş «C.H.P. Bağımsız ve Federatif Kıbrıs tezini, savunmaktadır. Ancak bunun Birleşmiş Milletlerde ne dereceye kadar destek sağlayacağı tartışılabilir. Çünkü Amerika ve İngiltere Enosis'ten yanadırlar. Sovyetler Birliği Bağımsız Kıbrıs tezini savunmaktadır, fakat Federasyondan söz etmemektedir. Bu bakımdan Kıbrıs

hususunda Birleşmiş Milletlerde uygun bir ortam görünmemektedir.» dedi.

Daha sonra söz alan Prof. Sadrettin Tosbi söze, «Kıbrıs probleminin stratejisi, bağımsız bir Kıbrıs olmalıdır» diyerek başladı. ve «Bağımsız Kıbrıs, Bağımsız Türkiye'ye bağlıdır» diye ekliyerek büyük alkış topladı. Daha sonra Türkiye'nin bağımsızlığının üç faktöre bağlayan konuşmacı, bunlar, Ekonomik faktörler, siyasal faktörler ve sosyal faktörler olarak sıraladı. «Ekonomik bağımsızlığın gerçekleşebilmesi için yurdumuzda gerekli şartlar vardır.» Biz emeği bütün değerlerin yaratıcısı olarak kabul ediyoruz.» dedi ve bunun arkasından, aynı zamanda özel mülkiyetten de yana olduklarını belirterek «ancak bu, milletin menfaatine aykırı olmamalıdır» dedi. «Ekonomik bakımdan kuvvetli ve bağımsız bir Türkiye, Kıbrıs meselesini halledebilir. Biz C.K.M.P. olarak Kıbrıs tamamını istiyoruz, bu mümkün olmazsa taksime de razı oluruz. Gerekirse Kıbrıs'a gönüllü olarak gideriz, Kıbrıs meselesi böyle halolur» diyerek sözlerini bitirdi.

M.P. temsilcisi A. Kemal Yörük ise «iki çözüm yolu vardır, bu yollardan biri taksim, diğeri de bağımsız ve federatif bir Kıbrıs tezidir. Amerika Enosis'ten yanadır. Sovyetler Birliği ise bağımsız Kıbrıs istemektedir.» dedi.

T.İ.P. sözcüsü Behice Boran, «Kıbrıs konusuna çözüm yolu ararken iki noktayı gözönünde bulundurmalıyız» diye sözlerine başladı. «Bulunacak çözüm yolunun, Türkiye'nin çıkarlarına ve Kıbrıs'taki Türk cemaatinin çıkarlarına uygun olmalıdır. Aynı zamanda gerçekçi geçerli ve uygulamaya kabiliyeti olan bir çözüm yolu olmalıdır. Kıbrıs'ın ilhakı dünya koşulları açısından mümkün değildir. Nitekim İngiltere Fransa ve İsrail, birlikte hareket ettikleri halde bile Mısır'ı işgal edememişlerdir. Taksim ise gene mümkün değildir, şimdi karşımıza taksim diye şartlı bir Enosis çıkarmaktadırlar. Geriye bağımsız bir Kıbrıs tezi kalmaktadır, aynı zamanda üslerden arınmış bir Kıbrıs. Ancak böyle bir devletin başında Makaryos bulunamaz. Çünkü Makaryos dolaylı bir Enosis'ten yanadır. O halde savunulacak tez ancak şu olabilir: Milletler arası garanti altında, tarafsızlaştırılmış, üslerden arınmış, bağımsız ve federatif bir devlet. Ben, Turan Güneş'in federatif devlet tezinin üçüncü dünya ülkeleri tarafından benimsenmeyeceği görüşüne katılmıyorum. Amerika ve İngiltere'nin bile bu şartlar altında böyle bir teze karşı çıkması çok güç olur. Böyle bir tezin savunulabilmesi, ancak iktidarda olan bir halk hükümeti sayesinde mümkündür. A.B.D. nin Kıbrıs konusunda Yunanistan'ı tutmasın temel nedeni, Yunan kapitalizminin daha gelişmiş olmasıdır. Kıbrıs, Türkiye'nin Anti emperyalist ve anti

Amerikan savaşının ayrılmaz bir parçasıdır. Sosyalistler barışçıldır, ama pasifist değildirler, sosyalistler milli kurtuluş savaşlarını zorunlu görürler.» diyerek sözlerini bitirdi.

Daha sonra konuşan Haluk Tansuğ, bağımsız ve federatif bir Kıbrıs tezi katıldığını belirtti. İdris Küçükömer ise, kişisel kanaatlerinin T.İ.P. den bazı ayrılıklar taşıdığını söyledi ve «ben savaşçı tezin karşıyım. Çünkü, Kıbrıs'taki üsler Amerika için Türkiye kadar önemli değildir. Bir tercih gerektiğinde Türkiye'yi tercih edecek ve Türkiye'deki sosyalist akımları önlemeye çalışacaktır. Amerika Türkiye'de komprador faşizminin kurulmasını isteyebilir. Emekçi halkın Anti emperyalist bir savaş için örgütlenmemiş olması, sol güçlerin henüz sağlam bir anlayış düzeyinde bulunmaması yüzünden bu arzusunun kolaylıkla gerçekleştirilebilir.»

İhan Selçuk, sözlerine Behice Boran'ın görüşlerine katıldığını, yalnız bir şeyin daha söylenmesi gerektiğini belirterek başladı: «Tesbit edilen tezde sebat etmemiz gerekir. Politikayla kuvvete dayanarak yürütmesini bilmek gerekir.»

İdris Küçükömer'in sözlerine değinen Selçuk, olaylara seyirci kalmak yerine olayların teorik değerlendirmesini yaparak, olayları teorinin içine yerleştirmek gerekir.» dedi.

BİR A P BÜTÇE TASARISI DAHA!

Bir hükümetin, toplumdaki hangi sınıf ve zümrelerin hükümeti olduğunu ve hangi güçlere karşı olduğunu anlamak için, o hükümetin kabul ettiği ve sunduğu Devlet bütçesi tasarısına bakmak yeter. Devlet gelirini kimlerden alıyor, vergi yükünün çoğu kimlerin omuzuna biniyor; öte yandan, kimler kayırılıyor ve Devlet parası nasıl, nereye harcanıyor; emekçi halkın yararına olan konularını, yoksa başka yerlere mi: İşte halkın anlamadığı on milyarlık sayıların ve çetrefil maliye dilinin ardında gizli olan bunlardır. Örneğin bir hükümet hazırladığı bütçede polise, jandarmaya harcadığı parayı önemli ölçüde artırır ve eğitime ve sağlık hizmetlerine yapılan harcamaları kısarsa o hükümetin halkçılık, demokrasi iddiaları boş laf olarak kalır. A.P. hükümetinin meclise sunduğu 22 milyar 412 milyonluk bütçede yapılan işte budur.

Bu yılın bütçesi geçen yıla kıyasla % 13,3 bir nominal artış göstermektedir. Aksini düşünmek için bir sebep olmadığına göre, fiyatlardaki artış son zamanlardaki seyri izlediği taktirde önmümüzdeki bütçe yıl içinde fiyat artışının yaklaşık % 10 olacağını kabul edebiliriz. O halde, bütçedeki reel artış % 13,3 değil % 3,3 dür, denebilir.

Öte yandan bütçenin bağlı bulunduğu iddia edilen Beş Yıllık Planın yıllık programına göre Türkiye'nin % 7 asgari milli gelir artışı kaydetmesi gerekmektedir. Bu durumda devlet yatırımlarının baş rolü oynadığı Planın gerçekleştirilmesi konusunda iyimser olmak için hiç bir sebep kalmamaktadır.

Gelirlerin ve giderlerin az çok gerçekçi hesaplarındaki dayanan tahminler bütçe açığının 1,5 milyar aştığını göstermektedir. Bu da açığı kapatmak için hükümetin ya vergilendirmelerin en adaletsiz olan enflasyona başvurmak, ya da açığı kapatmak için yatırımları kısmak zorunda kalacağını gösterir.

Bütçedeki cari harcamaları karşılayabilmek için yeni gelir kaynakları sağlamak amacıyla hükümetin yeni vergi kanunları teklif edeceği söylenmektedir. Hükümet tekliflerinin endirekt vergileri artırma yolunu tutacağını şimdiden söyleyerek bu kâhinlik olmaz. A.P. Hükümeti, dayandığı güçlerin etkisi altında Türkiye'de büyük ziraat kazançların vergilendirilmemesi skandalına son veremez; yetkililerce resmen ilan edilen özel teşebbüsün yılda 4 milyar liralık vergi kaçakçılığını önleyecek ciddi ve etkili tedbirler alamaz. Ama her şeye rağmen, bizde eğitim, sesi çıkmayan tavuğu yolmak olduğuna göre, en adaletsiz vergi sistemlerinden birine sahip bulunan Türkiye'de bu adaletsizliğin daha da derinleştirilmesini önlemek için; halktan yana güçler çıkarılmak istenen yeni vergilerin yoksuldan değil zenginden alınması için gereken uyanıklığı göstermekle yükümlüdürler.

Johnson Romaya indirilmedi

Avusturya Başkanı Harold Holt'un cenaze törenine katılmak üzere Avusturya'ya giden Johnson, dönüşte Viet Nam'a, Pakistan'a uğradıktan sonra Roma'ya gelerek Vatikanda Papa ile görüşmüştür.

Johnson, Roma'da büyük gösterilerle karşılanmış, ve yere indirilmemiştir. Hava alanında helikopterle Vatikan'a alman Johnson, Papa IV. Paul ile görüştikten sonra tekrar hava alanına dönmüş ve Romadan uzaklaşmıştır.

Viet Nam savaşının yenilgisi Johnson'u ve temsil ettiği Amerikan emperyalizmini zor durumda bırakmıştır. Johnson, Holt'un cenazesine giderken uzak doğu politikasındaki yeni gelişmeleri Avusturya yetkilileri ile görüşmüş, ve Avusturya'da yeni üslerin kurulmasını istemiştir.

Amerika'da prestiji iyice sarsılan Johnson, Noel içinde Papa IV. Paul ile görüşerek Amerikan katolikleri arasında sempati yaratma çabasıdadır.

Hind Başbakanı Bayan Gandhiye Suikast

Hindistan'da Bengal ve Kalkitada Sol Parlâmentoların dağıtılması üzerine başlayan gösteriler gün geçtikçe şiddetlenmektedir. İşçi ve köylüler piyince tarlalarına ve toprak sahiplerine karşı saldırıya geçmişlerdir. Şehirlerde polis ile halk arasında yer yer çarpışmalar olmaktadır. Gandhi hükümetine karşı direnme en yüksek noktasına varmıştır. Son olarak Bn. Gandhi'nin bombalı bir suikasttan kıl payı ile kurtulduğu haber verilmiştir. Gandhi hükümetinin bu hareketler karşısında fazla tutunamayacağı tarafsız gözlemcilerce ifade edilmektedir. Hindistan'da büyük olaylara gebe olduğu muhakkaktır.

Tevfik Fikret'in 100. Doğum Yıldönümü

Büyük Türk Ozanı, büyük hümanist Tevfik Fikret'in 100. Doğum Yıldönümü bütün Türkiye'de törenlerle kutlandı.

Türk Solu, büyük ozanı saygıyla anar.

PROMETE

Duy yüreğinde her dakika ateşten gagasını hasretin, kendi kendine durmadan şunu de : Neden onlar gökte, ben çukurda? Neden güler bana dünya âlem? Ben neden iki gözü iki çeşme? Yükselmek göklere, gülmek gibi var mı?

Bir gün açarsa gözünü şu hasta vatan, ne varsa yüklen getir bilimin dört bucağından, gelecek günlerinin bilinmeyen elektrikçisi aydınlığa, bolluğa susmuş halkın. Uyuşukluğu yokeden ne varsa getir, yüreği, özü, kafayı, besleyen, durma, onlara can ver, can. O masallar kahramanı örnek olsun sana, hani kutsal ateşi çalmış getirmişti gökten. Kimsin, nesin, bilmesin varsın seni bir tek insan.

Tevfik Fikret'ten yenileştiren A. Kadir.

T.M.G.T. Tarafından Düzenlenen Seminer

Geçen Pazartesi'den beri başlayan bir haftalık T.M.G.T. tarafından düzenlenen seminer, Pazar günü TÖS salonunda yapılan bir açık oturumla son buldu.

Seminer Türkiye'nin dış politikası üzerine idi. Konuşmacılar Haydar Tunçkanat, İdris Küçükömer, İbrahim Çamlı, Mustafa Ok, Suphi Karaman'dı. Her konuşmacı Türkiye'nin dış politikasını konusunu değişik yönleriyle anlattı.

Pazar günü ise TÖS salonunda 1000 kişinin izlediği bir açık oturum düzenlendi. Oturuma İhan Selçuk da katılmıştı. Oturuma katılanlar Türkiye'nin dış politikasını eleştirerek meseleyi NATO konusuna getirdiler ve NATO-

nun fonksiyonunu artık yitirdiğini belirttiler. Konuşmacılar tümüyle Türkiye'nin NATO ve dış politika konusunda yeni bir tutum benimsemeleri gerektiğini savundular.

Son günlerde Türkiye'nin NATO içindeki yeri ve NATO'nun geleceği konusunda yapılan tartışmalar olumlu yöne doğru gitmektedir.

NATO konusunda bu görüşlerin öteki NATO ülkelerinde de tartışıldığı bilinmektedir. NATO Bakanlar Kurulu toplantısında tutumu önceden bilinen Fransa'dan sonra. Almanya'dan da yeni gelişmeler görülmektedir. B. Alman Hükümetinin ordusunda önemli bir azaltma kararı alınması çeşitli yorumlara yol açmıştır.

ANADOLU YAYINLARI

1 - EKONOMİ POLİTİK NEDİR ?

Yazan : André BARJONET
Çeviren : Erdoğan BAŞAR
Fiyatı : 5 Lira

2 - 1848 DEVRİMİ

Yazan : Gaston MARTIN
Çeviren : Sevim BELLI
Fiyatı : 7.5 Lira

Genel Dağıtıcı : Ankara Dağıtımı :
Tekin Yayınevi Ankara Cad. No: 51
İstanbul Kocabeğioğlu Pasajı
Yenişehir/Ankara

meselelerin üzerinde görmek tarafıdır. Bunun ne kadar gerici ve gayri ilmi bir tutum olduğu açıktır. Wilkins ile meselâ King gibi nisbeten akli başında liderler arasında ayrılık işte buradan çıkmaktadır; özellikle son zamanlarda King, zenci meselesini çok ilimli bir şekilde de olsa Vietnam saldırısı ile beraber düşünecek olmuş ve hattâ bu konuda suya sabuna pek dokunmayacak bir iki beyanat vermiştir. King'in bu davranışı karşısında Amerikan hâkim sınıflarının tutumu enteresandır: Amerikan televizyon yorumcuları King'i «üstüne vazife olmayan şeylerle uğraşmakla», «bilmediği işe burnunu sokmakla», «kendi sahasının dışına çıkmakla» suçlamışlardır. Olay hem Amerikan malî sermayesinin bu ilimli liderler grubundaki sapmalar karşısında gösterdiği tahammülsüzlük, hem de hâkim sınıfların siyasî anlayışı bakımından tipiktir: Siyasetin, Platon'dan beri, özellikle siyaset için yetiştirilmiş kimselere, uzmanlara, «ilgili makamlar» bırakılması gerekir! Eski çağlarda aristokratlar böyle diyorlardı, Hitler Alman işçilerine aynı şeyi söylüyordu, şimdi dünyayı kana boğmak isteyen ve ülkelerinde iç demokrasiyi filen yok edip faşizme giden Amerikan emperyalistleri de aynı şeyi söylüyorlar.

Tekrar edelim: Bütün bu farklılıklara rağmen zenci hareketi içinde yer alan bu birinci grup için tipik olay, King'in Vietnam konusunda biraz da mecbur kalıp verdiği beyanlar değil, Amerika'daki son kargaşalıklar sırasında diğer üç liderle birlikte yayınladığı bildiridir. Dr. King bir yandan kargaşalıkların zencilerin fakirliğinin sonucu olduğunu ve zencilerle beyazlar arasındaki yaşayış farklarından Amerikan kongresinin sorumlu olduğunu söylerken, öte yandan, üç lider arkadaşları ile birlikte, zencilere, kargaşalıktan fayda gelmeyeceğini öğütlemekte, itidal tavsiye etmekte, ve yağmanın ve mülke tecavüzün suç olduğunu, kurulu düzenin bozulmaması gerektiğini söylemektedir. Doğru devrimci düşünce de, elbet, yağmayı ve tahripkârlığı öğütmez; ama o hareketi bu havadan sıyrmanın ve ona gerçek bilinci ve örgütlenmeyi kazandırmanın zorunluluğunu ortaya koyar. Dr. King ve arkadaşları gibi mevcut yarı-bilinci ve elverişli direnme ortamını kurulu düzenin çıkarlarını bahis konusu ederek ortadan kaldırmanın yollarını araştırmak su götürmez, gerici bir tutumdur.

Bu liderlerin karşısında son zamanlara kadar yalnız zenci müslümanlar yer almış bulunuyorlardı, ve yine son zamanlara kadar Amerikan hâkim sınıflarının korktukları yalnız bunlardı. Zenci müslümanlar Amerikan zencileri içinde azınlıklardılar, fakat sayıları devamlı artmaktadır ve işin en önemli tarafı, en disiplinli, en muntazam teşkilât onlarıdır. Onların zenci hareketi üzerindeki görüşleri, birinci grubun hemen tamamen ziddidir. Bir yandan ırkçılığın emperyalist Amerikan toplumunun temel bir niteliği olduğunu ve malî sermaye çevrelerinin politikaları gereği yalnız içinde zencilere karşı değil dışarda bütün üçüncü dünya halklarına, bu cümleden olarak Afrika ve güney doğu Asya halklarına karşı uygulandığını ve zenci meselesinin de bu politika çerçevesi içinde görülmesi gerektiğini doğru olarak savunurlar, ve bu açıdan tutumları, gerçekten devrimci, antiemperyalist bir nitelik taşır. Diğer yandan uzun toplum tortusu yıllarının

ve ekonomik güçlüklerin onları sevkettiği mistik bir fanatizm, bu doğruların söylenmesi için temel çerçeve teşkil eder. Onların müslümanlığı her şeyden önce bağlarını unutmamakla ısrar ettikleri Afrika ve dolayısıyla diğer fakir halklar ile bir dayanışma aracı, Amerikan toplumunun her şeyine karşı direnişlerinde birleştirici bir ideolojik silâhtir. Direnmede, örgütlenmede ve disiplinin sağlanmasında, dâvaya bağlılığın temininde gerçek devrimci teorinin ve bilincin tutması gereken yeri tutar. Müslümanlık gerçekten son zamanlara kadar bunu sağlamıştır, ama buna rağmen devrimci düşünce değildir, ve bir yandan Amerikan hâkim sınıflarının gerçekten korktukları bu unsurların Amerikan halkına (şöven), (ırkçı), vs. diye tanıtılmasına ve tecridine yol açarken öte yandan zenci müslümanlar ilk onların yaydıkları sloganları benimseyen ama bütünüyle daha bilinçli gruplar tarafından geçilmek durumunda kalmışlardır.

Bu, son zamanların olayıdır. Zenci hareketi içinde bazı liderler zenci müslümanların tezlerinin özünü benimsemişler ve fakat onların mistisizmine bağlı kalmadan zencileri politik bir kuvvet haline, ama gerçekten eylem kapasitesi olan bir kuvvet haline getirmek için çalışmaya başlamışlardır. Bunlar için tipik örnek, Stokely Carmichael'dır; genç militanlar arasında yalnız Stokely diye sevgiyle anılan Carmichael'ın hem «kara kuvvet» (black power) sloganını ortaya atmış olması, yani zenci haklarının elde edilmesi için hâkim sınıfların «gösterdikleri» yolu izlemekten çok uzak oluşu, hem de Russell'in Vietnam mahkemesinde yer alışı, iyice açıklar sanırız. Carmichael ve onun gibi tutarlı insanların yalnız lâfla kalmadıkları son kargaşalıklar açıkça ortaya koymuştur. Amerikan «demokrasisi» nin kırılı çamaşırından bir kısmı daha ortaya dökülmüştür artık.

Amerika'da zenci hareketinin bugünkü durumu, işte budur. Bundan sonra ne olabileceği konusunda tahminlere girilmeden önce Amerika'nın Vietnamlı'da giriştiği saldırı ile zenci hareketinin gelişmesi arasındaki bağlar üzerinde durmakta fayda vardır. Bir kere, Amerikan harp mekanizmasının işleyişinde açtıkları açığa ortaya çıkan zenci - beyaz ayrımı ve zencilerin, paylaşmadıkları emperyalist kârları savunmak zorunda bırakılmaları onların direnişini körüklemiştir. Öte yandan, Vietnamlı halkının kahramanca mücadelesinin de zenci liderler üzerinde büyük etki yaptığı, onlar dayanıyorsa biz neden dayanamayız dedirttiği düşünülebilir. Son olarak, unutmamak gerekir ki Amerika'da hâkim sınıflara karşı tepki hemen her meselede büyük ölçüde aydınlardan ve özellikle üniversite çevrelerinden gelir; emperyalist ülke şartları sonucu sivri çıkışlar yapmak işine gelmeyen işçi sınıfının yerine gerek Vietnam savaşına karşı yürütülen protesto hareketinin, gerekse hiç olmazsa başlangıç devrelerinde zenci hakları hareketinin önderliğini, aydınlar yapmışlardır, ve onların emperyalist gerçeğin bütünlüğünün sukuruna varmaları, tecrübeleri gereği, nisbeten kolaydır. King'i Vietnam savaşını protestoya sevkeden olaylar da bunlardır. Vietnam savaşını harcamalarının zencilerin sosyal kalkınmasına harcanması tasarlanmış paraları başka alanlara çektiğine ve hoşnutsuzluğa yol açtığına dair de bir teori var. Bu teori, doğru olabilir, fakat Amerikan emperya-

lizminin bünyesi icabı, giderek askerleşme yolunu tuttuğu, bu askerleşme programının içinde Vietnam savaşının yeri, ve hâkim sınıfların «zencilerin sosyal kalkınması» programlarının samimiyetsizliği belirtilmeden gerçek öneme kavuşamaz.

Zenci hareketi, asıl şimdi en kritik safhaya girmektedir. Durumun vahametini kavramış görünen Amerikan idarecileri gelişmeleri uyutucu tedbirler almaya kararlıdır. Johnson bir televizyon demecinde taktiklerin ne olacağı konusunda etraflı bilgi vermiştir: Zenciler, Amerika'nın sahip olduğu refahtan kendi paylarını almahdılar! Eğer emperyalizmin bu tâviz politikası gerçekleşirse, o zaman zenci direnişine yol açan maddî şartlar ortadan kalabilir, ve zenciler de beyaz Amerikan proletaryası gibi uzlaştırıcı, oportünist bir tutuma kaydırılabilirler. İşte asıl o zaman son tahlilde geçici olan sloganlar ve programlar yerine gerçek devrimci teorinin konulması zorunluluğu kendini hissettirecektir. Uzun sürede ancak doğru teori ve bilinc, gerçek dayanışma unsuru olabilir.

Sonuç olarak kendimizi, yine emperyalizm gerçeği ile karşı karşıya buluyoruz. Bugün dünyanın bütün meselelerinin halli için emperyalizmin yenilmesi birinci şarttır; bu, zenci hareketi için de böyledir. Ancak Amerikan emperyalizminin ekonomik ve politik olarak kökünden sarsılmasıyla zenci mücadelelerinin de oportünizme kaydırılması imkânı ortadan kaydırılabilir. Ancak Amerikan emperyalizminin sarsılmasıyla ki bütünüyle Amerikan proletaryası, uyusukluktan kurtulabilir ve bir yandan kendini içinde gövnen tutumundan sıyrırken, öte yandan dışarda ezilen ülkeler halkları ile dayanışma kuracak şekilde kendi burjuvazisine karşı çıkabilir. Ama bunun olabilmesi için, emperyalizmin o proletaryaya sağladığı nirbi refahın kaynağı elinden alınmalıdır: az gelişmiş ülkeler artık emperyalizmin yönügesinden çıkmaları, ona bir yandan yatırım alanı ve ham madde kaynağı, diğer yandan açık pazar olmaları kurtulmalıdır. Bu açıdan da zenci hareketinin kaderinin az gelişmiş ülkelerin milli kurtuluş hareketlerine yakından bağlı olduğu yolumdaki görüşü doğrulanmaktadır.

Bir ihtimal daha düşünülebilir. Özellikle son kargaşalıklarda uygulanmasını gördüğümüz kara kuvvet politikasının emperyalizmin orta tabakalarını büsbütün malî sermayenin kucağına itmesi ve faşizmin gelişmesini hızlandırması mümkündür. Zaten faşist tedbirler Amerikan emperyalizminin uyutucu politikasının daima diğer yüzünü teşkil etmektedir. Ama Amerika'nın tam anlamıyla faşist bir devlet haline gelmesi onun nihai çöküşünü yalnız hızlandırır. Johnson ve hempaları da şimdilik bunun anlamış görünmektedirler.

Genel olarak az gelişmiş ülkeler halklarının, Amerika'nın içindeki gelişmelere fazla bel bağlamaları gerekir. Bu milli kurtuluş hareketleri bütün dünyada zafere ulaşmaya başlayınca kadar böyle olacaktır. Yine de unutulmalıdır ki Amerika Birleşik Devletleri içindeki her direnme hareketi, gerek zenci mücadeleleri ve gerekse Vietnam protestoları, uyusuk bir ortamda her seferinde bir kaç insanın daha bilinçlenmesine, sorular sormaya başlamasına, ve başka çıkış yolları aramasına yol açar. En kötü şartlar altında dahi bu, tedricî bir sosyalist birikimin varlığı, ileride emperyalizme kesin darbeyi indirmesi gereken güçlerin potansiyelinin sürdürülmesi demektir.

EKLER:

1. «İrk kaynaşmasına taraftar dört ilimli siyah lider... Martin Luther King, Renkli İrkin Terakkisi Cemiyetinin Başkanı Roy Wilkins, Randolph Enstitüsü Başkanı Philip Randolph ve Milli Şehirlik Birliği lideri Whitney Young tarafından imzalanmış olan bu bildiri, «Cinayet, yangın ve yağmaların suç olduğu ve bunların cezalarını bulması gerektiği» ifade edilmekte ve «Ayaklanmalar, bu gibi hareketlerin tersine kaldığı, zenci halka büyük zarar verdiğini, ayrıca gerek medeni haklar davasına, gerek bütün millete de zararlı olduğunu göstermiştir, demektir.» Cumhuriyet, 28 Temmuz 1967.
2. Bk. Cumhuriyet, aynı sayı, s. 3: Pravda'ya dair haber.
3. «Zenciler Amerika'nın sahip olduğu refahtan kendi hisselerini almahdılar.» Milliyet, 29 Temmuz 1967.

* Bu dönem Howard Fast'in dilimize de çeviren «Hürriyet Yolu» romanında anlatılmıştır.

ULUSAL AÇIDAN

Milli Demokratik Devrim

Münir Aktolga

Birinci dünya savaşı ve 1917 Sovyet devrimi dünya koşullarını geniş ölçüde etkilerken, birtakım gerçeklerin ortaya çıkmasını da sağlamıştır. Böylece ezilen, baskı altında tutulan tüm insanlığın önünde yeni bir yol daha açılmış, değişen şartların objektif ışığı altında sömürge ve yarı sömürge ülkelerde atılan devrimci adımlar da buna göre yön almışlardır. Dünya kapitalizmi, sosyalist ülkelerin ortaya çıkmasıyla bir yandan yenilgiye uğrayıp kendi içindeki çelişkileri ortaya sererken öte yandan da durumunu kurtarmak için sömürge ve yarı sömürge ülkelere daha çok dayanma zorunluluğunu duymuştu. Emperyalist sömürünün daha da hızlandığı, halen içinde yaşadığımız bu devrede emperyalizmin at oynattığı geri kalmış bütün ülkelerde milli bağımsızlık sorunu birden ön plâna çıktı. Böylece hakim çelişkinin, belirleyici faktörün emperyalizm ile geniş halk kitleleri arasında olduğu sömürge ve yarı sömürge ülkelerde yeni tip bir devrim ortaya çıktı: Milli Demokratik Devrim. Bu devrimi artık tarihe karışan eski tip Burjuva Demokratik Devrimlerle ve Proleter sosyalist devrimleriyle karıştırmamak gerekir.

Emperyalizm bir ülkeye girdiği zaman oradaki en gerici ve satın alılabilecek en kolay olan güçlerle işbirliği yapar. Böylece biryanda emperyalizm ve işbirlikçiler kılığı öte yanda milli çıkarları savunan ulusal bağımsızlıkçıtan yana, Milli Demokratik devrim uğruna savaşan bütünüyle bir ulus. İşte çağımızda dünya halklarının kurtuluşu bu savaşın sonucuna bağlıdır. İlk bakışta modern silâhlarla donatılmış emperyalist güçler karşısında ulusal kurtuluş savaşı veren ülkelerin durumu hiç de iç açıcı görünmeyebilir. Ama unutmayalım ki düşman ne kadar güçlü olursa olsun uzun devrede belirleyici güç her zaman için halklar olup, çağımızın en güçlü silâhı da halk savaşıdır.

Batının Sanayileşmiş ülkelerinde burjuvazi devrime önderlik ederek derebeyliğe karşı savaştığı, ulusal bağımsızlığın korunmasında büyük rol oynadığı halde ilerlemiş bir sanayinin olmaması geri kalmış ülkelerde bu devrimi gerçekleştirmek için burjuvaziyi güçsüz kıldığı ölçüde emekçi yığınlar ve işçi sınıfı, demokratik devrimi gerçekleştirme görevini de üzerine almış oldu. Sömürge ve yarı sömürge ulusların devrimcileri meseleyi tarihi gelişimi içerisinde değerlendirip değişen dünya şartları içerisinde işçi sınıfı ideolojisini demokratik devrime öncü yapmak zorundadırlar.

Devrimci gelişimin bu zorunlu aşaması yerine getirilmeden ham hayaller peşinde koşarak ezilen halkların ve Türk halkının demokratik devrimini çıkarmaya sokmak hiç kimseye kazanç sağlamaz. Engels 7 Şubat 1882 tarihli Kaustka'ya yazdığı mektubunda Polonya ve Alman sosyalistlerini eleştirirken me selenin önemini ta o zamandan belirtmiş oluyordu. «Proleteryanın milletler arası hareketi ancak tam bağımsız ülkeler arasında mümkündür. Polonya bölündüğü ve bir sol olarak kaldığı sürece, ülkede ne bir sosyalist parti nede güçlü bir sol hareket gelişebilir. halinden çıkâyetçi her Polonyalı işçi ve köylü önce milli bağımsızlık sorununu karşılar. Böylece o, ulusal bağımsızlık meselesinde ölümlük ilk engel olarak karşı çıkar. Bağımsızlığa kavuşmak, özgürce ve sıhhatli bir ilerlemenin temel şartıdır. Ülkenin bağımsızlık sorununu programlarının en başına almayan Polonyalı sosyalistler, her şeyden önce ülkedeki antisosyalist kanunların kaldırılması, basım ve toplama özgürlüğü için mücadele etmeyen Alman sosyalistlerine benzer. Davayı sürdürebilmek için önce bir takım ön şartlara ihtiyaç vardır. Bunun için mücadele verilmezse gerisi lafta kalır.» Görüldüğü gibi Engels meseleyi ta 1880 lerde, henüz emperyalizmin belirleyici faktör olarak ortaya çıkmadığı devirlerde görmüş ve değerlendirmiştir.

Demokratik devrimin kendine özgü politik, ekonomik ve kültürel kuramları vardır. Temel politika olarak, emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı ulusal bağımsızlıktan yana bütün ilerici güçlerin, devrime katılma oranında eşit olarak temsil edilmelerini benimseyen milli demokratik bir hükümet aynı zamanda milli demokratik ekonominin de ilkelerini çizer. Genel çizgileri içerisinde bunu şöyle belirleyebiliriz: Demokratik Devrim ekonomisinde devletin malî işletmeler, ekonominin temelini teşkil ederken, kapitalist üretim tarzı ve özel sermaye ile bir arada yaşayacaktır. Büyük sanayi ve ticari kuruluşlarla birlikte hava yolları, demiryolları yerli ve yabancı, tekelci nitelikte olan bütün büyük işletmeler devletin malî olacak, böylece özel sermayenin emekçi halkın ekmeği ile oynamasına izin verilmeyecektir.

Devrimin bizi neticede Avrupa tipi kapitalist bir düzene ve burjuva yönetimine götürüleceğini söylemek düpedüz hatadır. Buna önce milletler arası ortam uygun değildir. Böyle bir duruma karşı duracak ve yeni bir kapitalist ülkenin doğmasına engel olacak ilk güç milletler arası Kapitalizm, yani emperyalizmin ta kendisidir. Emperyalizm elindeki her imkânı kullanarak burjuvazinin yarı sömürge ülkelerde iktidarı ele geçirmesine engel olmaya çalışırken, sömürgeci ilişkilerini korumaya çalışacaktır. Emperyalizm kendisine rakip istemez. Çünkü emperyalist ülkeler arasındaki çelişki buna elgildir. Devrimin burjuvazi yönetimine kayması engelleyecek ikinci güçte sosyalist ülkeler ve dünya sosyalist güçleridir. Emperyalizme karşı mücadelenin neticesi olan böyle bir devrimin, bağımsızlığın herşeyin üstünde tutan bir ulusun, tekrar emperyalizmin kucağına düşeceğini ya da burjuvazi yönetimine kayacağını düşünmeyiz.

Bütün geri kalmış ülkeler Demokratik Devrimi adımını atma çabası içindedir. Yarın yakın bir gelecekte ikinci adım olan sosyalizm gelecektir. İlk görevimiz emperyalizm ve derebeylik ile savaşmaktır. Tek aşamalı devrim teorisi birçok ülkelerde denenmiş ve devrimcileri yanlış yola sürüklemiştir. İki aşamayı birbirine karıştırmak ve demokratik Devrimin zorunluluğunu inkâr etmek işçi sınıfı ideolojisi açısından yanlış bir tutumdur.

YAZAR VE HAYAT

ilya Ehrenburg

Çeviren :
Lütfü Hisarlı

Her yazarın kendine özgü bir yazışı vardır. Hiçbir basma kalıp formül yoktur. Genç yazarlara şu ya da bu örneği sağlamak tehlikelidir. Yoksa, sanatçıya yazmayı değil de kopya etmeyi öğretmeniz sakıncası çıkar ortaya. Bu düşünceleri, kaç yazar varsa bir o kadar da yolun bulunduğunu akıldan çıkarmadan, bir yazarın tuttuğu yolu açıklayış olarak düşünmenizi istememin nedeni budur.

İlk elde size bir romanın doğuşunu anlatmak istiyorum. Kişinin kendi yaşantısına baş vurarak birçok şeyleri açıklaması daha kolaydır. Bu yüzden FIRTINA'dan söz açmak çüretini göstereceğim.

FIRTINA'yı II. Dünya Savaşı sırasında tasarlamaya başlamıştım. Romanı o sıralar yazmadım, yazamazdım da... Başka şeylerle uğraşıyordum. Benim için savaş, 1936 yazı için de başlamıştı. 9 Mayıs 1945 te hepimiz için bittiğinde, Savaşı kendim için de sona erdirmek istedim. Biliyordum ki FIRTINA'yı yazmaya başlarsam savaş benimle birlikte çalışma odamda, masamda, bilimimde, yürüdüğüde kalacaktı. Başkalarının da savaş romanları yazmakta oldukları ileri sürerek kendimi özürli göstermeye çalıştım; basit askerler, okul sıralarından doğruca cephe boylarına giden gençler. (Gene de savaş üzerine en iyi romanların henüz yazılmamış bulunduğu kanısında olduğumu belirtmeye izin veriniz.) Bu romanlar, savaşın kendileri için ilk büyük yaşantı olan kimseler tarafından yazılıyor, ya da yazılacaktır.) Ben, FIRTINA'yı yazmak istemedim. Gene de yazdım. Neden? Ölümlerin de bilinmesi, duyulmaya hakları olduğuna hissettim. Savaştan dönmeyen yakınları, sevgilileri düşündüm. Cepheye dinlediğim hikâyeleri, itirafları hatırlayarak kendim kendime dedim ki, onlar artık nasıl yaşadıklarını, nasıl çarpıştıklarını, nasıl öldüklerini anlatamayacaklar. Anılarından sıyrılmadığım içindir ki yazmaya başladım.

FIRTINA kötü bir kitaptır, belki de. Ama yazdığımı üzgün değilim. Gerçekte, onu ister istemez yazdım. İyi yazmak için ne yapıldı gerektiğini kendisine soran Leonid Andreyev'e Leo Tolstoy demişti ki «Bir kitap için yazılmasa da olur kanısında isen, sakın yazma onu.» Bu sözleri çok anlamlı buluyorum da filân yazarı şu ya da bu leromanı yazmadığı için eleştiren okuyucuyu anlıyorum. İçten gelen bir gerek olmadan canlı eserler yazmak olanaksızdır. Bu denli eserler ustaca yazılmış olsalar da ruhsuz olurlar. Okuyucu da bu eserler karşısında ilgisiz, kayıtsız kalır.

İnsanın kendi kafasından bir roman yazmaya başlaması olanaksızdır. Önce onu yaşamalıdır. Çoğu kere sanatçının «gözlemleme» yeteneği olması gerektiği söylenir. Bunu inkâr edemeyiz. Ama nerededir sanatçının «Gözlemleme yeteneği»? Bir gazete fotoğrafçısı ünlü kişilerin görünüşlerinden tek bir anı bile kaçırmamaya çalışır. İlginc manzaraları duygulandıran durumları arar. Leica'sını kullanır durur. Yani, «gözlemleyin». Bunu kime inkâr edemez. Rembrandt, çoğu sadece yakın komşuları olan kimselerin portrelerini yapmıştı ama bu portrelerinde modellerinin ruhunu ortaya koymuştu. Fotoğraf makinası herhangi bir adamı yahut manzarayı yakalayabilir, ama sanatçı modellerini seçti mi, sınırlıdır; kendi gözlemleme yeteneği, anlayış durumu ve kendi geçmişi ile bağlanmıştır. Yazarın tutku, sevinç ve acı diye adlandırabileceğimiz özel durumlar yaratabilecek materyale sahip olduğu söyle-

nebilir. Ama herkeste de aynı durumda gezer de çoğu zaman onların yüzlerine bile bakmaz; ama yıllarca başkalarının kaderi, başarı ve başarısızlıkları, kaçış ve düşünceleri ile iç içe yaşar.

Yazarın özel halini anlamak için okuyucuların kendilerine dikkat etmek yeter. Şundan ki, okuma da bir yaratma hareketidir. Okuyucu romanı arsız arsız tamamlar. FIRTINA'nın okuyucularının yaptığı bir toplantıyı hatırlıyorum. Kız-erkek genç öğrenciler önceden hazırlanmış tanıtma yazıları okumuşlar, meslekten eleştiricilere benzemeye çalışarak FIRTINA dan çok bu roman üzerine yazılan makalelerden söz ediyorlardı. Toplantı sona erdiğinde canlı bir konuşma başladı. İki lar görüşme. Yazar insanların arasını, kahraman konusunda ayrı ayrı düşünüyorlardı. Biri, «gerçek hayatta Sergei gibi birine raslamayı ne kadar da isterdim» dedi. Öbürü ise, «Ne buluyorsun onda anlamıyorum. Sıfırın biri, hiç'ini biri o.» diye cevap verdi. İkisi de aynı yaşlardaydılar. Aynı eğitimi görmüşlerdi. Eşya konusunda aynı genel görüşü taşıyorlardı. Ama her biri, romanı, kendi hayal etme yetkisine, hissi yaşantısına ve öz karakterinden gelen özel durumlarıyla tamamlamıştı. Bunun sonucu birbirine hiç mi benzemeyen iki Sergei çıkmıştı ortaya. Bu kızlarla konuşan iki yazarı düşünün. Bunlardan ikisinin de bu iki akımı anlayabileceği söz götürür. Yazarın kahramanlarını seçmesini tayin eden, kendi karakteri, yaşantısı ve hayal etme yetisidir. Yazarın gözlemleme yetisi olayları, karakterleri ve çatışmaları kâğıda geçirmek değildir. Bunları yaşamak yetisidir. Çoğukere yazar öğretiyor, denildiği zaman, bununla meslekteki ustalasma katkıda bulunduğu belirtilmek isteniyor. Bu konuda, şüphe yoktur: Yazmasını öğrenmek zordur. Ama biri çıkar da yazar olmadan da iyi yazı yazabilir. Yazar sırf yazı masasının başında değil de, hayatın potası içinde oluşur; çünkü tutkuların kendilerini anlatmadan önce onları yaşamak gerekir.

Bir kahramanı bulmak için ona raslamak yetmez, onu anlayabilmek de gerekir. Bu ise yazarın kendi geçmişi ile ilgilidir. Tabii yazar, anlattığı kahramanların yaşamış ya da yaşamakta oldukları herşeyi yaşamaz. Fakat, kahramanların yaşadıkları şeyleri anlamasını sağlayacak kadar yaşamış olması gerekir. Yazarda, başkalarının kalbinin anahtarı olmalıdır. Bazı yazarlarda bu anahtarlardan bir çoğuna, başka bazılarında ise daha azı vardır. Ama ne denli büyük yazar olursa olsun, bütün bir anahtarlar dizisine sahip olabilmis bir yazar yiktur; olamaz da.

Eskiden Rusya'da edebiyat halkın tümünü bırakın, çokça kimsenin bile ilgi gösterdiği bir konu değildi. Basit halk iyi yazarları adını bile bilmiyordu. Ama, yazarlar, tam tersine, basit halkın hayatını çok iyi biliyorlardı. Çünkü otuz, ya da kırk yaşlarına kadar yazmaktan başka her türlü meslekle hayatlarını kazanmak zorunda idiler. Her yazarın ardında bir düzine kadar meslek bulunurdu. Bizimse okuyucularımızın hepsi de yazarlarımızı iyi tanır. Ama, içtenlikle söyleyelim ki maalesef bütün yazarlarımız okuyucularının gerçek hayatlarını bilmiyorlar. Zaman oluyor, şöyle sorular soruyorlar bana, «Mado'nun modeli olarak kimi aldınız? «yahut,» Sergei Vlahov'un gerçek hayattaki adı nedir?» Bazı okuyucular, yazarın kahramanını araya araya yürüdüğünü, bulur-

bulmaz da adını aynen kullanarak veya değiştirerek kitabına koyuverdiğini sanıyorlar. Ama bir romanın kahramanları yazarın beyninde ve yüreğinde doğar. Kahraman bir birleşimdir. Madoyu yaratmak için bir veya belki de yüz genç kadını gözlemlemelisiniz. Ama genede yetmez. Yazar bu birleşime kendinden de bir şeyler katmalıdır.

Yazarın gözü X ışını ile oranlanabilir. Derine işler. Beşeri varlıkların içinin görülmesini sağlar. Öyleyken, bu ışık ile bile kahramanın iç hayatının bir kısmı gözümüzden kaçabilir. Çoğu durumlarda yazar kendi yaşantısına dayanarak, kendi iç duygularından bazıları kahramanına mal ederek tahmin yapar.

Bazı bilginler Tolstoy'a ANNA KARENINA için, genç bir kadının intiharını anlatan bir gazete haberinin fikir verdiğini söylüyorlar. Mümkündür. Ama, temel gerçeği, yani kadın kahramanın derinliğini ve gerçekliğini bu açıklamaya yetmez. ANNA KARENINA da bizi kumldatan şey aşkın anlatılışdır. Birçok kadın okuyucu Tolstoy'un kadın kalbinin acılarını bu kadar iyi nasıl anlattığını kendi kendine soruyor. Şüphesiz, Tolstoy, insan kalbinin için görmeye yetenekliydi. Ama, Tolstoy'un mektuplarını ve anılarını okuduğumuz zaman Anna'nın kişiliğinde romancının kendi duyguyu denemelerinden çok şeylerin bulunduğunu anlarız. İşte belki de tam bu yüzden derin Anna, bu kadar çok sayıda kadın okuyucuyu etkiliyor. Tazelik ve duyguyu gücü kişiye geçişin kanılarını unutturuyor.

Geçen yıl, Madam Bovary'nin modeli olduğu sanılan onbirinci kişinin sözünü eden bir Fransız makalesi okumuştum. Rouen arşivlerindeki aramalarından ve kasabanın eski sakinlerinden yaptıkları soruşturmalarından sonra bilginler, Flaubert'in modeli olan bir kadın bulduklarını iddia ediyorlar. Bu makaleyi okuduğum zaman güldüm. Çünkü Flaubert'in bir arkadaşına yazdığı bir mektup gelmişti hatırıma. Yeni başladığı romandan söz açan Flaubert: «Emma benim.» diyordu. İlk bakışta böyle bir düşünce şaşırıcı görünebilir. Bir yanda artık genç olmayan, titiz Turgenyev'in bile yakından ilgilendiği düşünceleri ileri süren, kırk kırk yazarcasına titiz bir üslubu olan, telaşlı bir bekâr. Öbür yanda ise hala genç, asırı hayalci, aşık olmaya alesta, oldukça basit tasralı bir kadın görüyoruz. İkisi arasında ortak hiçbir şeyin bulunmadığını düşünebilirsiniz. Ama, Flaubert mektubunda yalan söylemiyor. Bir itirafta bulunuyor, sadece. Biyografisi, kendisini hayattan korumadaki güçsüzlüğünü, 'güzel'e karşı gösterdiği o pek acıip hayretini, günlük hayatın kendisi için taşıdığı zorlukları düşünürsek, anlayacağız ki gerçekte o, Emma'nın karakterine kendisinden çok şeyler katmıştır. Madam Bovary'nin ezcaki kocasından, aşıklarından değil sadece, attı SALAMMBO'nun yazarı olan Flaubert'den çok daha uzun ömürlü olmasına güçlü kılan da budur.

Kimi yazarlar eserlerine başlamadan önce etrafı bir plan hazırlarlar. Kimisi de yapmaları gereken şey konusunda en belli belirsiz bir fikir bile tasmadan yazmaya koyulurlar. Alexei Tolstoy bir gün bana kahramanının başma gelecekları sayfalarca kestiremediğini anlatmıştı. Romanını bir heykelcinin çamuruna biçim veriş gibi yazmıştı. Yüz, çamurdan yavaş yavaş belirliyordu. Başka yazarlar, daha çok mi-

marlara benzer. Bunlar kurallar ve kompaslarla donanmışlardır. Bu yüzden de kahramanlar yüz hatta ikiyüz sayfa yazılmadan iyice gelişmiş olmaz. Kaçınılmaz bir şekilde, yaşamaya başlayan kahraman, yazarın başlangıçtaki düşüncesine karşı koymaya başlar başlamaz, plan değişikliklere uğrar. Romanın FIRTINA'yı yazmaya başladığım zaman Sergei ile Mado'nun kaderlerini bambaşka tasarladığımı, anlattığım karakterlerin bana hâlâ bulanık bir ışık altında gördüklerini itiraf etmeliyim. Etili kemikli bir yaratma ürünü olan kahraman, romancısının onu sadece belli belirsiz bir gölge olarak gördüğü zamankinden bambaşka davranabilir.

Bazan da yazar, kahramanının yanlışları yüzünden eleştiriliyor. Ama gene de derini görebilen, kahramanlarından daha genel duyguya, daha fazla akıla sahip olan yazar, kendi mantığını ya da ahlak düşüncesini kahramanlarına zorla kabul ettirmeye kendisini güçsüz bulur. Öyle yaparsa bütün güç ve zayıflıkları ile canlı varlıklardan ruhsuz bir hikâye yerine cansız ve ruhsuz bir taslak buluverirsiniz.

Yazarın kahramanlarına karşı kayıtsız insanı anlatmak insanın kendi ölümünü siz kalabileceğini sanmıyorum. Ölen bir de önceden görmesi demektir. Bir gün Balzac'a bir arkadaş uğramıştı. Yazarı, koltuğuna yığılmış, nabız yavaşlamış ve düzensizleşmiş durumda buldu. «Çabuk, Doktor çağırın!» diye haykırdı. «Mösyö Balzac ölüyor!» Bu haykırış Balzac'ı kendisine getirdi. «Anlamıyorsunuz» diyerek yerinden doğruldu. «Goriot Baba ölmüş bulunuyor».

FIRTINA'nın kahramanı Sergei'in ölümünden hoşnutsuzluk duyan okuyucuların pekçok mektup aldım. Bir yazar için mutluluğu anlatmak, üzüntüleri anlatmak çok dmaha iyidir. Zaman olur Dickens'a gıta ederim. Kitaplarında acı çeken insanlar, karlılarını koyup giden kocalar, birbirinden ayrılan gençler, anababalarını bırakıp giden çocuklar görürsünüz. Gene de eninde sonunda dünya, yerli yerindedir. Herkes gene, aile safrasının çevresinde ilk bir ışık banyosu altında oturur. Kıpr kıpr yürekleriyle olanları bitenleri hatırlar DAVID COPPERFIELD ya da OLIVER TWIST'i bitirdikten sonra, yürüyüşe çıkan Dickens'ı düşünüyorum. Yanında mutlu insanlar yürüyor, kahramanlarının mutlulukları da yazarı ısıtıyor.

Ben çağımızın henüz, yeni öze uygun yeni biçimleri daha bulmamış olduğuna kanısındayım. Kimi kere, biçim aramaya formalizm diyorlar. Buna göre formalizm iç zenginliği olmayan nasıl konuşacağını bilip de söyleyecek şeyi olmayan adamdır. İster eski biçimleri ustaca kullansın, ister yeni ekzantrik biçimler tasarlasın, bir formalist olarak kalır. Sözün kusası, formalizm, biçimle ilgilenmek değildir; özün yokluğudur.

Klasik roman tercihan bireyi ya da aileyi anlatır. Yapısını da bu kararlaştırır. Bugün bireyin kökü, pek çok başka köklerle sıkı sıkıya bağlıdır. Tek bir kişinin hikâyesi, ister istemez birçok beşeri hikâyelerin, toplumun hikâyesi haline geliyor. Yazar, yeni öz için de ona uyan yeni biçimler bulmalıdır.

Zaman ve yer birliği ile eski Yunan tiyatrosunu düşününüz. Bu tiyatro herhalde zamanın temposunun zorla kabul ettirdiği bir sahneler dizisine yola açtı. Batının sosyal romanını yaratana kadar bir Emil Zola, Balzac'ın muhteşem kompozisyonuyla yetinmedi. Daha geniş bir görüş alanı, daha hızlı bir sahneler dizisi aradı. Tekrarlıyorum, hiçbir genel formül yoktur. Her yazar ken-

di biçimini kendi arayıp bulur. Geçmişten kendisine kalan o harikulade mirastan işe koyulan genç yazar eski ustalardan öğrenmeli, ama onları kopya etmemelidir. Kompozisyon konusunda söylediklerim aynı şekilde yürürlükte dir. Olağanüstü bir Tolstoy üslubu, bir Turgenyev üslubu vardır. Bu romanlardaki dil bize yalnız zengin değil, canlı da görünür. Ama tempo değişmiş bulunuyor. Sovyet romanının kahramanları ağır ve uzun tiradlar söylemeye başlarsa bu artık bir üslup olmaktan çıkar, mannerizm haline gelir.

Genç yazarlarımızın bazılarındaki ha basılmaması yazılarında sarsıldım. Çoğu, Rusça yazıyor. Özel, çok az kelimesi olan, Esperanto gibi kuru ve güçsüz, kötü bir gazeteci dilini kullanıyorlar. Bu dil günlük hayattaki en ilkel düşünceleri iletmede pekâlâ işe yarar ama, ZAMANIMIZIN BİR KAHRAMANI ya da Chekhov'un bir kısa hikâyesini yazmak için kullanamaz. Yeni başlayan bazı gençler dil yoksulluklarını yüksek sesli kelimeleri ve «en» diye başlayan süperlatifleri sık sık kullanarak karşılamaya çalışıyorlar. Bu bana çok kere üzerinde 300 kg. yazılı halterleri kaldıran yalancı haltercileri hatırlatıyor. Kelimenin tabiatı duygusu yok olmuştur. Yeni başlayanlardan birine sormuştum, «Sana göre hangisi daha güçlü, seni seviyorum mu, yoksa seni çok seviyorum mu?» Duraksamdan cevap vermişti, «tabii ki, seni çok seviyorum.» Birçok kadın okuyucunun bu kelimenin değeri konusunda iki üç kısa hikâye yazmış olan bu delikandan daha çok şeyler bildiğini hissediyorum.

Aynı şekilde 'tezli'den de söz etmek istiyorum. Sanatın daima tezli olduğunu düşünüyorum. Çünkü sevgiyi, nefreti, öfkeyi, ihtirası, umudu, ve yaşayan insanların iradesini iletıyor. Sanatçı, kavramları değiştirir, renkleri kuvvetlendirir, bazı ayrıntıları ortaya çıkarırken diğerlerini görmezlikten gelir. Bir romanın yazarı çocukluklarından ölümüne kadar kahramanlarının hayatını bilebilir, bilmelidir de. Ama yazar, onların ayaatlarını günbe gün bir tarzda anlatmaz. Düşündüğü şeyin gerçekleşmesi için gerekli olanı seçer.

Beş yıl önce en ünlü Fransız ressamlarından Henri Matisse'e poz vermişim. Tezli sanattan konuştu. Matisse kendisini iyi hissetmiyordu. Oturduğu yerde yaslanır durumda çalışıyordu. Sekreterine bir fil getirmesini söyledi. Kız, bir Afrika zenci heykelini getirdi. Fil, öfkeli bir durumda gösterilmişti. Matisse heykel sevip sevmediğini sordu. Sevdigimi söyledim. «Bunda anormal birşey görüyor musun?» diye sordu. «Yooo,» dedim. «Ben de bulmuyorum. Ama iyice gözden geçir. Filin sadece hortumu değil, dişleri de kalkmış. Aptalın biri, filin dişleri yerinden oynamaz deyince, heykelci buna uydu; o zaman Matisse ikinci bir fil heykeli getirtti. Bana gösterdi. «Görüyorsunuz ya, bu kere dişler yerli yerinde. Ama bu heykel artık sanat eseri olmaktan çıkmış» dedi.

Kitaplarımızdan hayatı değiştirmeleri isteniyor. Bunu gerçek sanat yapabilir, enstantaneler değil. Başımızdaki büyükler insan yüreklerini eserleriyle tutuşturma görevini verdiler bize. Bunu yapmak içinde elimizde yazarlar birliğinin üyelik kartının bulunması yetmez. Sizin kendinizin tutuşmuş bir yüreğinin olması, kendinizin yazar olmanız gerekir.

Bir Yeni Çıkışını Bekliyoruz Anıttepe'den

Gaziantep'de doğmuşum. Doğum'um 1949 Haziran. Ondokuzmaydayım hesapça... Babam, Antep'i «Gaziantep» ederken tek bacağı veren Vakkas Usta.. Yürekliği Şehit Şahin vermiş ona. Vücudunda taze kurşun yaraları ile düştüğü yerden kalkıp, düşmüş düşmanın peşine sonuna dek. Antep Alacasını en iyi dokuyan ustaydı babam. Bana dokumacılık ondan kaldı. Dokumacıyım ben de... Yani emeği ile geçinen... Babamın anlattıkları ile gözüm açıldı, dersem yeri. Kendimi bildiğimdenberi Kurtuluş Savaşı Anılarını dinlerim Babamın. Ve okurum... Antiemperyalist Millî Cephe babamın da benim de yolum... Selâmlar ve saygılar...

Babam, Antep gazisi Vakkas Yürekli'nin Aziz ve yiğit ruhunu anarak

Gün bu gün,
Saat bu saat!..
Çelik menevişli,
Yıldırımlar yüklü bakışların,
Dikip güneş güneş, üzerine hayırların,
Bekliyoruz, Anıttepe'den şöyle bir çıkışını,
Yeniden...
Al küheylanın üzerinde,
Silkinip, altından renkli mermerlerin,
Bekliyoruz çıkışını,
Rüzgâr rüzgâr...
Bekliyoruz «Vatan Sathı» nı şöyle bir dolaşımın!..
G ö r m e l i y i z ! ! ..

Gün bu gün,
Saat bu saat!..
Ateş yüreklerimizin potasında eritip,
Yurd dağlarının tüm madenlerini,
Halkçasma,
Dev örslerin üzerinde,
Güçlü çelik balyozlarımızla ep beraber,
Yeni Millî Kurtuluş Silâhları,
D ö v m e l i y i z ! ! ..

Bak!.. Yeni umutlar pathyor, tomur tomur,
Sarıp derinliğince buğdaysı bozkırları,
Heybetli ve vakur...
Ve de İ n s a n c a a . . .
Mutlu ve güzel -ve TAM ÖZGÜR- günlere gebe,
Tüm bakır yansımaklı Yurd -dağları,
Alabildiğine,
Ö ğ ü n m e l i y i z ! ! ..

Gazaplı ve öfkeliyim şimdi Sakarya,
Uğultulu akıyor yine,
Bozkırların öfkesini taşıyan,
Gün görmüş Kızılrmak...
Biliyoruz yol çetin, çetinliğine,
Fakat değil, hedef, öylesine uzak...
Yeter ki, arımp tüm ayrıcalıklardan,
Ezilmişlikten kurtulmak,
Ve Yeniden Bağımsız ve özgür olmak,
İçin,
Halkça ve Milletçe,
Elele V e r m e l i y i z ! ! ..

Bir yaman sarsıntı içinde,
Ve derinliğinde bir eşsiz tedirginliğin,
Anıttepe'dekinin,
Ve bütün Türk Milletinin,
Ve de Türk Halkının, omuz omuza savaşarak,
Bize özgür ve tam bağımsız bıraktığı,
Şu uğurda ölünesi,
Şu uğurda yaşanılası,
Ve de uğrunda girip saflara,
Döğüşülesi, Yurd - Toprak...
Düşmüş Emperyalizmi'nin...
B i l m e l i y i z ! ! ..

Halkım bunu derinden biliyor.
Ben de biliyorum,
Antep'i «Gaziantep» ederken,
Tek bacağı veren,
Kanayan taze kurşun yaralarına,
Bastırıp parmağın,
Sonuna dek düşmanın ardınca döğüşen,
Dokumacı Vakkas Yürekli'nin oğlu,
Ben Mehmet Yürekli de biliyorum...
Yurd için döğüşmeyi,
Sevmeyi bu toprakları,
Sevmeyi bu halkı
Babamdan öğrendim.
Ben de biliyorum,
Ve de bekliyorum...
Halkım görünecek, şöyle bir,
Akıp ırmak ırmak,
Taşıp nehir - nehir,
Dağlardan inip,
Bozkırlardan, yaylalardan ve ovalardan taşarak,
Ayaklanıp dağ - taş yurdçasma,

Hani Kurtuluş Savaşında olduğu gibi,
Şehit Şahin'in,
Hani Antep'li Karayılan'ın,
Hani dokumacı Vakkas Usta'nın
Yaptıkları gibi,
Bir Yeni Millî Kurtuluş Savaşına girecek,
Anıttepe'deki ile omuz omuza,
Millîci Güçlerin Safında...
G ü v e n m e l i y i z ! ! ..

Bir yeni çıkış Anıttepe'den,
Şöyle bir, Silkinip,
Altından renkli mermerlerin,
Al küheylanın üstünde,
Şöyle bir görünüşünü,
Vatan sathında...
Geçip halkımın başına yine,
Bir Yeni Millî Kurtuluş Savaşı İçin...
İşçisi, ırgadı
Aydını ve dargelirlisi.
Köylüsü ve kentlisiyle,
Ve de Türk Ordusu
Kenetlenip «Kuvayı Milliye Ruhu» ile
Birbirlerine,
Yeni Sakaryalar ve Yeni Dumlupınarlar
V e r m e l i y i z ! ! ..

Damad Ferid'ler hortladı hortlayacak,
Anzavurlar kol geziyor,
Pusudalar yine,
Bırakmıyorlar pesimizi...
Soktular körolası çıkarları için,
Bu kez Amerikan gâvurunu,
Kutsal «Vatan'ın harim-i İsketine!..»
Gâvuruna kul ettiler biz!..
Oy bre Şahin'im Aman,
Sen yatarsın Kilis yolu üzerinde,
Kızgımsın ve Öfkeli,
Daha geçen yıl,
Yani Antep Savaşında, elli yıl sonra,
Öldü senin döğüş arkadaşın,
Vakkas Yürekli,
Aynı duygular içerisinde...
«Kurtarılmış Vatan'da
Yeniden Tutsak...»

Gazapların en ulusu,
Duyulur ANITTEPE'den,
Bir doruğunda Ankara'nın
Acı duyar Milletçe... ..

Gün bu gün,
Saat bu saat!..
Anıttepe'deki uyanık,
Yani sapına kadar Millîci,
Yani Atatürk,
Sen,
Ben,
Şahinim,
Ve Antep'i «Gaziantep» ederken,
Tek bacağı veren,
Babam Vakkas Yürekli,
Ve de Tüm Halkım benim,
Uyanığız...
Tüm Yurd - dağları,
Ovaları, yaylaları, bozkırları
Birleşerekten
Amerikan Gâvurunun,
Ve de hayırlığı ile gâvurlaşmış ortaklarımız,
Bu topraklardan,
S ü r m e l i y i z ! ! ..

Ve de Hayırların o satılmış suratlarına,
Halkçasına ve Hakçasına
Bir İyi,
Tükürmeliyiz!..

Gün bu gün,
Saat bu saat!..

10.XII.1967
Mehmed YÜREKLİ
Jakar Dokuma İşçisi
Malatya

OKUYUCU MEKTUPLARI

1

Oslo, 18, Aralık, 1967

Türk Solu Dergisi
Ankara.

Dertler büyük, omuz omuza çarpıştık, gene çarpışacağız.
Türkiyede ithalat ihracaatla meşgul olan 600 komprador var bunun 450 si rum, ermeni, yahudi yani Türk değil. Türkiyenin 1967 ithalat ihracatı toplamı 13 milyar lira. Bu kompradorların en kötümser tahminle % 4 ortalama komisyon aldıklarını kabul etsek. (Büyük ihalelerde % 2 ufak işlerde % 25 dir ortalama) aldıkları komisyon 500 milyonu aşar.

Bilhassa bizim tatlı su frengi kompradorların memlekette bir yatırım yapmadıkları, bir fabrika kurmadıkları malûmumuz. Ne oluyor bunların aldıkları 375 milyon lira, dışarıya gidiyor. Bir misali Türk köylüsünün alın teriyle bir ermeni yurttaşımız Norveçte en büyük bir otelin sahibi oluyor.

Ortalama bir hesapla yalnız bu ithal malı kompradorların Cumhuriyetten bu yana yurt dışına aktırdıkları paranın yekünü 35 milyar TL. sını aşmaktadır.

Bunun kesin çaresi dış ticaretin millileştirilmesidir.

Kıbrısta Türk kardeşlerimize atılan kurşunların parasını biz ödüyoruz. Bunu bilelim.

Saygılarımla
Erdoğan GÜLTEKİN

2

TÜRK SOLU GAZETESİNE
ANKARA

Dostlar,

Haftalık Türk solu gazetesinin çıkışını sevinçle izleyip, başarılar dileğini bildirirken, gazetenizin çıkışıyla hemen aynı günlerde burada İsveçin Stockholm ilinde biz, yurt dışındaki türk emekçilerinin biraraya gelerek Türk birliği adıyla devrimci bir dernek kurduğumuzda bildirmek istedik sizlere.

Amaç birliğimiz birbirimizi iyi tanımak, birbirimize her konuda yardımcı olmak gerekliliğini çıkarıyor ortaya.

Bu güne dek Avrupada kurulmuş Öğrenci ve işçi derneklerinden bir çok ayrıcalıkları bulunan birliğimizin ilk amacının yurt dışındaki emekçilerin örgütlenip uyanmalarını sağlayıp, yurdumuzda demokratik devrimin tamamlanması ve antiemperyalist güçlere yurt dışındaki emekçilerimizinde güçlerini katmak olduğunu, bunun için, nasırlı elleri meclise getirmek isteyenlerle olduğu kadar ileri bir Türkiye arzulayanlarlada ve de yurdun Emperyalist güçlerden, yurdu bağımlı kılan bütün anlaşmalardan armasını isteyen milliyetçi güçlerlede işbirliği yapmak olduğunu belirtelim.

Yapabileceklerimizi isteyin bizden. İlk ağızda İsveçteki olaylardan yazı ve resimle gazetenizi Haberdar etmeyi, daha ilerde İsveçteki sayıları (6000) i bulan Türk emekçileri arasında yapacağımız anket, raportaj ve araştırmalarda gazetenize iletteğimizi söyleyebiliriz. Bu çağrımız size olduğu kadar bütün Türk aydınlarına, emekçilerinede ulaşırca seviniriz.

Başarılarımız Türk solunun başarısı olacaktır, destekleyin bizi.

En yürekten selâmlar, sevgiler.

Yönetim Kurulu Adına
Erol CURMAK

Not : Geçici adres : Erol Curmak

Hölväg. 10 Alvsjö - Stockholm - Sverige

Okuyucularımızın Dikkatine

Dağıtım zorluklarını yenmek ve gazetemizin okurların eline daha kolay ulaşmasını, sağlayabilmek için, TÜRK SOLU'NU bundan böyle her hafta Salı günleri çıkarmak zorundayız.

Gazetenizin 8. sayısı, yedinci sayıdan sonraki iki gün içinde ilk Salı gününe yetiştirilemeyeceğinden, çıkış gününün ayarlanması pahasına, araya 10 gün gibi bir zamanın girmesi zorunlu olmaktadır.

Buna göre, TÜRK SOLU'nun 8. sayısı, 9 Ocak 1968 Salı günü çıkacaktır. Okurlarımızın 9 Ocak Salı günü gazetelerini bayilerden istemeleri rica olunur.